

רן פרידור

על קצה המצוק

רן פרידור

על קצה המצוק

טפר – הוצאה לאור

רן פרידור על קצה המצוק

Ran Pridor
On the Edge of the Cliff

עריכה לשונית: רותי חזנוביץ
התמונה שעל העטיפה: עוצבה באמצעות משאבים מ-Freepik.com

עיצוב העטיפה: זהבה טפר

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר המידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני, או אחר - כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

Hebrew Rights Reserved © 2021
Teper Publishers Ltd. | P.O.B. 6050, Ganey Tiqva, 5592224, Israel
כל הזכויות שמורות © 2021 למחבר Pridor.R@gmail.com
טפר הוצאה לאור בע"מ | ת"ד 6050, גני תקווה 5592224
www.teper-p.co.il | E-mail: t_kuti@bezeqint.co.il

דאנאקוד 425-103 | נדפס בישראל 2021 Printed in Israel

לאורה – מקור של השראה תמידית

תוכן

9	הקדמה
11	לילה לבן
25	חדשות ישנות
33	גלגול נשמות, מכתבו של אדיב לנוהד
37	גלגול נשמות, מכתבה של רונט לנוהד
39	שלווה
47	המחשב
51	כיפה על אווירון
57	מעבר לקיר
63	אישה עצמאית
67	כבוד השופט
71	השחקן
75	היה היה פעם
77	איזה שווה זה
81	שכנות
85	על קצה המצוק

הקדמה

כשאדם מוציא לאור את יצירותיו, הוא פותח את המנעול במגירה ומשחרר את השירים או הסיפורים לחופשי, כשלמעשה הוא משחרר גם חלק מעצמו לחופשי. לאחר שליויתי את אבי בתהליך עריכת הספר וכמי שבעצמו כותב לא מעט, עם הוצאת הספר לאוויר העולם מתבקש שאכתוב מספר מילים.

הספר כולל סיפורים קצרים, אולם הסיפור של רן בתחום הכתיבה הוא סיפור ארוך אשר התחיל לפני שנים רבות בחלום להוציא לאור ספר סיפורים, כשאת הסיפור הראשון אבי כתב בשנת 2011.

רן הגשים חלומות רבים. גם את החלום להוציא ספר שירה הוא הגשים כשלפני מספר שנים הוציא ספר שירה ששמו **הקרב על השלווה**, שם שעמו אני מזדהה ביותר ולמעשה מספר את הסיפור של כולנו במדינה זו.

הסיפורים בספר קצרים, זורמים, נגישים וקל להזדהות ולהתחבר לדמויות. מספר סיפורים מבוסס על סיפורים אמיתיים, כמו למשל "אווירון עם כיפה", או שסיפור אמיתי היווה השראה לכתיבת הסיפורים כמו שני הסיפורים העוסקים בגלגול נשמות, שיש הטוענים כי זו עדות המחזקת את האמונה בגלגול נשמות בו מאמינים הדרוזים.

רן דאג להוציא את הסיפורים שבתנור מחשבותיו בעיתוי מדויק כדי שיהיו עסיסיים. הוא נרגש להגיש לכם את המנות המוגמרות, לאחר שהוסיף מעט מלח, הרבה פלפל, לעתים גם סוכר ובעיקר אהבה. בשל עיתוי הוצאת הסיפורים מהתנור, הסיפורים בספר על קצה המצוק מציתים את הדמיון ומספקים עניין ומסתורין, כאשר הסוף משאיר את הקוראים עם מחשבה, סימני שאלה, ותובנות שונות בנוגע לחיים על אודות מערכות יחסים, גורל, קבלת החלטות, החיים לאחר המוות ועוד – סוף המאפשר לקורא להשלים את הסיפור כראות עיניו וכמיטב דמיונו.

בסיפור "לילה לבן", על אף שמדובר בשעת לילה מאוחרת, נכתב: "היום נגמר אבל הסיפור רק מתחיל". גם בנוגע לספר זה, לאחר קריאתו הסיפור רק מתחיל, שכן בעיני, בספר זה כמו בספרים נוספים, בעקבות סיום קריאת הספר מתחילות לעלות מחשבות, תובנות ותרשישים חלופיים לסיום הסיפורים.

הבן האוהב,

אסף פרידור

לילה לבן

חצות

האור החלש שחדר מבעד לדלת האמבטיה צבע את התקרה בצבע צהבהב. כשמבטו בוהה בתקרה גילה לראשונה את הסדק הקטן, בדיוק מעל מרכז המיטה.

הרהר לעצמו ורשם בזיכרונו לנסות לסתום אותו מחר, לפני שיתרחב ויעמיק.

שמיכת הצמר הדקה המצופה בציפת סאטן בצבע חום־אדמדם, הצבע האהוב על רינה, ליטפה את גופו השרוע על מיטתו. ראשו היה מונח על זרועו ששימשה לו ככרית.

שקט מוחלט שרר בחדר. אפילו כשהתאמץ לא יכול היה לשמוע רחש כלשהו מנשימותיה הקצובות של רינה, השוכבת לצדו ומפנה לו את גבה.

גם היא מתקשה לישון הלילה, מעמידה פנים שהיום נגמר. "היום נגמר אבל הסיפור רק מתחיל", חשב.

רק לפני כשעה ירד המסך במשכן האופרה. הוא ורינה עמדו נפעמים בין קהל עצום שמילא את המשכן, והריע ארוכות ללהקת הבלט של קירוב שביצעה את הבלט "רומיאו ויוליה" מאת פרוקופייב. היה זה ערב של חוויה מתמשכת שלא רצה שתיגמר.

אז חש בליטוף הקל על לחיו, הסימן המוסכם ביניהם לחגיגה הפרטית הצפויה בהמשך הערב, כאן, מתחת לשמיכת הצמר הדקה המצופה בציפת סאטן בצבע חום-אדמדם.

באותו הרגע רטט הטלפון הנייד בכיס מקטורנו והערב שינה כיוון. רק שמיכת הצמר הדקה, המצופה בציפת סאטן בצבע חום-אדמדם האהוב על רינה, מלטפת את גופו. רינה אמנם שוכבת לצדו אבל רחוק ממנו.

אחת אחר חצות

אחת בלילה,
את ישנה,
מכורבלת בשמיכה
בעולם אחר.
ואני עדיין ער.

הוא חש בעייפות הרבה לאחר היום הארוך והעמוס שעבר שכלל את ההופעה שנמשכה למעלה משלוש שעות, ולאחריה את ארבעים הדקות מאז אותה שיחת טלפון ועד שהגיעו לדירתם במרומי מגדלי אביב.

הוא מרגיש שהלילה לא יישן הרבה, ומחר צפוי לו יום עמוס נוסף בבית החולים ואחר הצהריים בקליניקה הפרטית. הוא ידע שהוא חייב להיות מחר ערני, חיי אדם תלויים בו; חייהן של אמהות צעירות ותינוקות שמחר יזכו לראשונה לראות אור יום, אבל הוא מתקשה להירדם ואיך יתפקד מחר באין לו פתרון.

רינה, שלא כמנהגה שוכבת בעיניים עצומות, משימה עצמה ישנה. אותו קשה לה להטעות אחרי עשרים שנות נישואים. הוא חי עמה ואותה בכל רגע. היא יקרה לו. הוא מרגיש שהערב נסדק בה משהו, וזה מכאיב לו. הוא מתהפך על צדו פעם נוספת, השניה ממנו והלאה. הלואי ויכול היה לספר לה על נפלאות הגורל, ואולי כבר הבינה כשנכנסה לדירתה של ג'ודי לפני למעלה משעה.

היתה זאת ג'ודי בטלפון. הטיפול שרשם לה לייבוש החלב גרם לה לכאבים בחזה וכפי שסיכמו ביניהם, הרשתה לעצמה לטלפן במוצאי שבת שיבוא לבדוק אותה. אם היתה זאת מישהי אחרת, היה מסביר לה טלפונית מה לבקש בבית מרקחת ואילו פעולות שגרתיות יש לנקוט, אבל ג'ודי... עבודה יעשה הכול, ולעולם לא יוכל להסביר זאת לרינה. לא מאמין שחזרתי לעבר.

כשענה לטלפון חש שרינה בוחנת אותו, כאילו חשה שיש בשיחה זאת משהו שונה מהרגיל. זאת כנראה הסיבה שהתעקשה להצטרף אליו לביקור בדרך הביתה, בנימוק שברצונה להקל עליו ולחסוך בזמנו בסופו של היום.

זה לא היה טבעי שתנהג כך, והוא גם לא יכול היה להבין למה התעקשה לעלות למעלה ולחכות בסלון.

אולי הבינה בחושה הנשי שיש קשר בין השינוי שחל בו בשנה האחרונה לביקור אצל ג'ודי.

לא פעם היא ביקרה בקליניקה שנמצאה בבניין בו הם גרים, לא פעם נתקלה בפציינטיות שלו. אף פעם לא הסתיר מפניה דבר, גם לא כאשר פציינטיות צעירות חשקו בו, פשוט כי לא היה לו צורך בכך. רינה ידעה כי תמיד יהיה נאמן לה. הם היו חברים מאז גמר התיכון וכעת, שרק הוא קיים עבודה והיא עבורה, הם נתלים איש ברעהו אחרת יאבדו שניהם.

שתיים אחר חצות

נרדמה לו שנרדם, או אולי הזמן חלף מהר ולא שם לב שעכשיו כבר שתיים אחר חצות.

לפחות רינה נרדמה. חזה עולה ויורד ונשימותיה שקטות. הו, כמה בא לו עכשיו לשכוח הכול, להיצמד אליה מאחור וללטף את שדיה הזקופים כשל נערה צעירה. לא. הוא מוכרח לחשוב על משהו ניטרלי. אולי המוזיקה הנפלאה של הבלט תעזור לו להירדם, שינסה לנגן אותה בראש? לא, זה לא הולך!

הוא לא היה צריך להסכים שתעלה למעלה, אבל מצד שני לא יכול היה להשאיר במכונית ברחוב השומם. לא היתה לו ברירה ואם היה מתעקש יותר, היא היתה חושדת שיש משהו לא רגיל. במשך כל שנותיו כגינקולוג, לא זכור היה לה מקרה של ביקור בית בשעת לילה מאוחרת במוצאי שבת...

לא יכול היה להסביר לה למה לא הפנה את ג'ודי לחדר מיון. או למה לא הסתפק בהוראות בטלפון.

• • •

כל כך ייחל ופחד בו זמנית מהמפגש ביניהן. כשהיא פתחה את הדלת, מחזיקה את דני הקטן בזרועותיה, זה היה עבורו רגע של פעם בחיים. רינה בחנה את ג'ודי ודני בפה פעור ובעיניים פקוחות בהשתאות, כאילו מאמצת את מוחה להיזכר מאין היא מכירה את הצעירה העומדת מולה. הוא ראה בפניה של רינה עד כמה היא מוטרדת מהמפגש. מה היה נותן באותו רגע לו היה בכוחו לספר לה, אבל היה עליו לשמור על דיברתו.

והמבט של ג'ודי. גם היא בחנה את רינה במבט נשי וסקרן. הוא התנצל בפניה שנאלץ להביא את אשתו שתמתין לו.

ודני הקטן חיך אליו והושיט שתי ידיים שמנמנות קדימה לעבר רינה.

רינה כאבה כל רגע, אבל מיד התעשתה ושמחה להחזיק בילד עד שיסיים את הבדיקה. רק אישה ללא ילדים יכולה להבין את רינה למראה הילד החמוד. היא כל השנים חלמה על ילד וכל שניסו לא עזר – עד שהתבררה העובדה הכואבת שהאשם הוא בו. כן, הוא עקר. לעג לרש. כל יום הוא עוזר להביא חיים לעולמנו ולו, לו ולרינה לא נותר אלא להתנחם אחד בזרועות השני.

בתחילה חשבו לאמץ תינוק, אבל רינה לא היתה מוכנה לשמוע על כך והיתה לה סיבה, אף שלא נאמרה בקול רם. הבין ולא לחץ. הביקור נגמר לאחר זמן קצר והם נפרדו מג'ודי לשלום. במעלית הסביר לרינה את הסיבה לקריאה הדחופה. והיא, רק הנהנה בראשה ולא אמרה מילה מאז ועד שנכנסה למיטה והשימה עצמה ישנה. והליטוף הקל על הלחי נשכח.

שלוש אחר חצות

שלוש בלילה,

את ישנה,

אהבתי זוחלת

לכל פינה.

מנסה לחדור לחלומך,

נהדפת לאחור.

מסתובב, חסר מנוח, במיטה הרחבה, זורק מעליו את שמיכת הצמר הדקה המצופה בציפת סאטן בצבע חום-אדמדם, זורק מבט אל המחוגים הזרחניים בשעון המעורר.

קשה לו להאמין שהוא חי במציאות כזאת, שעולה על כל דמיון. לפני שבועיים ביקר, כמנהגו, את ג'ודי ודני. בילו כשעה יחדיו. בדרך הביתה הרבה לעצמו שאם היה מישוהו מספר לו, לפני כשנה, שייקלע למציאות כזאת, היה אומר לו שהוא חולם. לפעמים נדמה לו שהוא משחק בתפקיד ראשי באופרת סבון.

אז מה יהיה עכשיו? איך ממשיכים מכאן? רינה היא הכול בשבילו, הוא "חולה" עליה והיא יודעת זאת. היא יודעת שהחשיפה היומיומית לגופות הנשים העירומות הבאות לטיפול רק מגבירה את תשוקתו אליה. רינה משכה את תשומת לבו עוד בכיתה י', בתחילת הלימודים בתיכון. קשה להסביר מה בדיוק גרם לה להיות שונה מאחרות. אולי השלווה שהקרינה, אולי התמימות שמנעה ממנה להבין את משמעות המבטים והרמזים מעיני זאבי כיתות י"א וי"ב. היא תמיד חייכה לכל עבר ועיניה השחורות ברקו משמחת נעורים. האלוהים מלמעלה שלח לו את ברכת הדרך, כאשר שושנה, המורה, קיבלה את פניה כתלמידה חדשה בתיכון והושיבה אותה לידו.

במהרה נוצר ביניהם קשר חברי. בשמחה נענה לבקשתה לעזור לה להשלים את החומר, החסר לה עקב המעבר מתוכנית הלימודים בקיבוץ שמשפחתה עזבה לאחרונה.

היה לה לידיד, כפי שקראו אז ליחסים האפלטוניים, וכידיד סבל בשקט כאשר יום אחד סיפרה לו על ההזמנה לסרט שקיבלה מדודו, החתן של השמינית, שמעמדו בתיכון נמדד במספר הידידות שהיו לו. "שדודו יזמין אותך לסרט! זה אומר שאת נבחרת מכל הבנות בתיכון לצאת לבלות עם הנער הנערץ". ידע שקשה יהיה לו לשכנע אותה שבעיני דודו היא רק עוד בשר טרי.

ואולי טעה שלא לחץ עליה להימנע מיציאה זאת, כי למחרת הבחין – מיד עם בואה – שזאת לא אותה רינה. החיוך ותום הנעורים שנשקף מעיניה כאילו כבו. ניסה לחלוב מפיה פרטים על הערב ה"קסום", על הסרט שראו, אולם היא הסתפקה בתשובות קצרות ומרחיקות.

הוא ויתר, אבל מאוד כאב ברגעים אלו. לקשר עם דודו לא היה המשך. התעלם מהרכילות על מה שהיה באותו ערב, והמשיך לאהוב אותה במסתרים. לאחר חודשיים הודיעה רינה שהיא נוסעת לשנה אל דודתה בארצות הברית.

ארבע בבוקר

הלחץ בשלפוחית מוציא אותו מהמיטה. האור החודר מבעד לחדר האמבטיה מכוון אותו לאסלה הממורקת, מוגבהת מעל "אולם התצוגה", פאר היצירה אליו מוזמנים האורחים הבאים לראשונה לפנטהאוז. רינה אוהבת להשקיע את מיטב המחשבה ולהתייעץ עם טובי האדריכלים בעיצוב "קן אהבתם".

ברוך השם, לפחות בתחום המקצועי והחברתי אין לו על מה להתלונן. כגינקולוג בכיר וידוע שרבות מנשות החברה הגבוהה פוקדות את הקליניקה הפרטית שלו, זכה לכבוד, למעמד ולכסף רב. טבעי שהוזמן עם רעייתו לאירועים נוצצים. רינה השתלבה בעשייה התנדבותית שהביאה אותה לתפקיד של מנכ"לית גוף התנדבותי ידוע העוזר לילדים במצוקה. היא הקדישה לכך שעות רבות ביממה בנסותה להעסיק עצמה בילדי אחרים, כדי להימנע ממחשבות על הילדים שנמנעו ממנה.

"אני חייב להפסיק לעסוק כרגע בניתוחי העבר ולחשוב כיצד אני עובר את הלילה? כיצד יפתרו הבעיות עם רינה שלי?" הוא ניסה לקבל החלטה עקרונית לדחות את ההתלבטויות למחר ולא יכול. ניסה להיזכר בתרגילי ההרפיה שלמד מחבר, בתקופה שלפני ההסמכה לרפואה. זה לא עזר.

כמה שלא ניסה, חזרו מחשבותיו לאותו יום, לקראת סוף השביעית, כשלפתע הגיע אליו מכתב, נושא בול של ארצות הברית וכתוב בכתב הנשי והמוכר של רינה.

למעלה משנה לא שמע ממנה. כל מאמציו לקבל מהוריה את כתובתה נתקלו בדחייה. הרגיש שקשה להם עם כל הסיפור ונסוג. בהתרגשות רבה הסתגר בחדרו וקרא את המכתב:

קובי היקר, עמך הסליחה שנאלצתי להיפרד ממך בצורה כזאת. היה לי הרבה זמן לחשוב על הכול. הבנתי פתאום כמה היית לי למשענת כשהגעתי לראשונה לעיר הגדולה. עברו עלי ימים קשים, אבל עתה הכול מאחורי. אני חוזרת הביתה בעוד שבועיים. אהיה מאושרת אם נחדש ידידותנו כקדם. אספר לך הכול כשאגיע. בידידות, שלך, רינה.

מכתב קצר, מעט המכיל מרובה. התגשמות כל חלומותיו במסתרים, כי הרי לאף אחד מחבריו לא סיפר על געגועיו לרינה, על אהבה ללא אפשרות ביטוי. גם דני, חברו מבית הספר היסודי, היה מחוץ לעניינים, אם כי הרגיש שיש קשר בין מצב הרוח השפוף של חברו ונסיעתה של רינה; אבל הוא לא הרשה לעצמו לומר דבר לקובי. רינה חזרה. לא לאותו תיכון, אבל חזרה אליו. הוא לא הכיר אותה

בתחילה. השנה שעברה חוללה בה שינויים רבים. אין כל ספק שיפתה, ונשיותה בלטה. היא היתה פשוט אישה צעירה ויפה.

המפגש היה בתחילה מהוסס, אבל בניגוד לעבר היתה זאת רינה שזימה את חידוש הקשר, ואפילו את הנשיקה הראשונה, שבועיים לאחר בואה, כשישבו בחדרה ושמעו את הקלטות שהביאה מחו"ל. על אהבתם ריחף סוד גדול. מה קרה שם רחוק ממנו ומביתה? למה נסעה בפתאומיות?

ניכר היה ברינה שאינה רוצה לדבר על כך, והוא כיבד את רצונה. הוא היה מאושר באהבתה אליו בשעות הארוכות שבילו יחד, ולא דחק בה.

הסוד התגלה באופן בלתי צפוי לחלוטין. חודשיים לאחר שובו של רינה מחו"ל, נולדה בת בכורה לאחיו הבוגר יורם ולרעייתו רחל. קובי ביקש מיורם להזמין למסיבה את חברתו; עכשיו חברותם היתה כבר גלויה וידועה לכול. היה זה יום שבת סתווי וחמים. בחצר הגדולה הסבו לשולחן הוריו, אחיו ורעייתו, הוריה ואחותה של רחל. קובי ורינה התיישבו בפינת החצר על גזע עץ כרות.

רחל, אשתו של יורם, הסתובבה נרגשת בין האורחים, נושאת על ידיה את התינוקת החמודה, מראה לכולם כמה יפה היא כשכל אחד מנסה לקבוע למי היא דומה.

איש לא ציפה לאשר התרחש בדקות הבאות. רחל, באופן הטבעי ביותר ניגשה אל קובי ורינה להציג את פרי בטנה. קובי ביקש לקחת את התינוקת על הידיים.

לאחר דקותיים התעייף מהמשא הכבד ומהאחריות והציע לרינה לקחת את הקטנה לידיה.

עד היום לא שכח אותו רגע. אז לא ידע עדיין מה שהתברר לו חצי שעה לאחר מכן.

רינה פשוט התמוטטה, סירבה לקחת את התינוקת, פרצה בבכי היסטרי ומבלי לבקש סליחה צעדה במהירות בכיוון הרחוב. תדהמה אחזה בכולם. קובי לא ידע את נפשו ולא ידע במה חטא, אבל הבין שזה הרגע לעשות מעשה. הוא מסר את התינוקת לידי אמה ורץ בעקבות רינה. בקצה הרחוב השיג אותה, אחז בכתפיה וחיבק אותה חזק.

"רינה, מה קרה?" לחש, ולא יסף.

"סליחה", לחשה לו, כשהיא עוטפת אותו בנשיקות מלוחות. "אני אוהבת אותך ומבקשת שתסלח לי על התנהגותי", לעלעה מבין דמעותיה. באותו יום נחשף קובי לסוד הגדול. מה ששמע בגדר רכילות, שלא רצה להאמין בה, הפך לעובדה.

רינה נאנסה על ידי דודו באותו ערב בו יצאו יחדיו. היא נכנסה להיריון ומפאת הבושה העדיפה, בעצת הוריה, לנסוע למשפחה בארצות הברית. שם ילדה תינוקת חמודה אשר לאחר יום נמסרה לאימוץ. רינה חזרה הביתה.

היא סיפרה לו זאת בקול מונוטוני ובקצרה, כאילו מדווחת על מקרה שקרה לאישה אחרת שאת סיפורה היא מספרת. ניכר היה בה שתקופה ארוכה היא מנסה להדחיק את הסיפור ממחשבותיה. הביקור הבוקר אצל יורם אחיו זעזע אותה. עתה, לאחר שהתעשתה, הבינה שהיא חייבת לו הרבה הסברים. ואף כי עדיין חששה מתגובתו, היא הרגישה שהוקל לה.

היא יודעת שאיננה אשמה במה שקרה, היא יודעת שאיבדה את תמימותה, יחד עם בתוליה, אבל היא מנסה להסתכל קדימה בצורה מפוכחת. רק דבר אחד היא מבקשת ממנו: שיבטיח לה שאם לא יירתע וירצה להמשיך את הקשר עמה, כל זמן שהם ביחד נושא זה לא יעלה על דל שפתיו בשום מקרה. "זה היה ולא יחזור, את המחיר שילמתי ואני רוצה לשכוח הכול".

היא לא נקבה בשמו, אבל הוא חש שהשמים נופלים עליו. חיבק ונישק אותה. הוא הבטיח ועכשיו הוא צריך לקיים.

חמש בבוקר

עוצם עיניו. כבר חמש בבוקר. מנסה להירדם באחד מאותם הלילות, הלילות שבהם לא מגיע כנראה לנידונה שבין הערות והשקיעה בזרועות השינה. "הו, אהובתי השינה".

לפתע זוה רינה, פיהקה וקמה לשירותים. השיים עצמו ישן והגזים בנשימות קצובות. היה בטוח שהיא לא קונה זאת, אבל זה היה אחד מהמשחקים שנהגו לשחק כדי לא לפגוע אחד ברגשות השני להשאיר לכל אחד מרחב מחיה.

הם נישאו בהיותם בני עשרים ושתיים, נשבעו לשמור אמונים אחד לשני.

חייהם התנהלו רוב הזמן על מי מנוחות, למעט התקופה בה התבררה להם העובדה הכואבת שהאשם הוא בו. כן, הוא עקר. היה זה משבר קשה. שניהם כל כך ציפו להקים משפחה גדולה ומאושרת. לראשונה הרגיש איזשהו סדק בהתנהגותה של רינה. פתאום הזכירה, בעקיפין, את שהותה בנעוריה בארצות הברית. חס ושלום אף מילה על התינוקות שנשארה מאחור. מדי פעם היתה מגניבה אליו מבט. הרגיש כאילו מצפה שיחל בשיחה על פתרונות אפשריים, והוא – באופן טבעי חשב על אימוץ תינוק אבל זכר את הבטחתו ביום הבריתה של בת אחיו ונצר לשונו.

והחיים חולפים מול עיניו וכמה שמתאמץ להיזכר, איננו זוכר

ולו גם אירוע מסעיר אחד שהשאיר רישומו עליו עד, עד לאותו יום עבודה שגרתי לפני כשנה. הוא זוכר יום זה בבירור. היה בוקרו של יום ראשון, הראשון בחודש אוקטובר. הוא ישב במשרדו, במחלקת נשים ויולדות בניהולו, כאשר לחדר נכנס ד"ר אורי לוי, רופא בכיר במחלקה, וביקש ממנו כמעשה של שגרה לבחון אישה שהחלה בתהליכי לידה ויש חשש להסתבכות.

הוא נענה לבקשתו של אורי ופנה אל חדר הלידה. מאז אותו בוקר הוא נהפך לאדם אחר. הוא חש בכך, וגם רינה חשה שמשוהו קרה באותו יום, אף שלא ידעה להגדיר לעצמה מה קרה. הלידה עברה בסופו של הטיפול בשלום, וחיים חדשים נבראו ליוולדת ולו.

כל הספקות שהתעוררו אצלו באותו בוקר, התהייה האם הוא רואה מחזיונות לבו, נבדקו למחרת. הוא ערך סדרת בירורים ובדיקות מעבדה והתברר לו שהוא לא טועה. הוא ידע שאותו יום ראשון, הראשון בחודש אוקטובר, הוא היום שקיבל על עצמו תפקיד נוסף מבלי שמישהו מלבדו ידע זאת.

הוא ידאג לג'ודי כל ימי חייו... היא זקוקה לו. הוא למד עליה הכול. הוא ידע שהגיעה כמתנדבת מארצות הברית ושהתה בקיבוץ, שם נכנסה להיריון מיחסים עם חבר קיבוץ נשוי. הקיבוץ שלח אותה העירה בליווי עובדת סוציאלית ששכרה עבורה דירה קטנה, רחוק מהקיבוץ שאנשיו "טהורים ונקיים מכל רכב".

כשהתאוששה מהלידה מצא כל רגע פנוי להסתופף בחדרה, לשאול לשלומה, להביע דאגה כנה לנערה צעירה הנמצאת ללא משפחה בארץ זרה עם תינוק. בתיאום עם העובדת הסוציאלית מטעם הקיבוץ ערך את כל הסידורים הנדרשים להקל עליה במידת האפשר. אבל, אף מילה לרינה. מה היה נותן לו היה בכוחו לספר לה, אבל היה עליו לשמור על הבטחתו.

שש בבוקר

השחר עלה, עוד שעה מתחיל יום חדש. מה יהיה עכשיו? אולי העייפות שהשתלטה עליו, הלילה הלכן שעבר והמשפט האלמותי בו נזכר, אותו משפט שרינה תמיד לחשה לו: "קובי, אי-אפשר לפתור את כל הבעיות בבת אחת ולא הכול תלוי בכך, אז תרפה מכך. מחר יום חדש", אולי כל זה עזר לו להגיע בבת אחת להתבהרות מחשבתית, ולהבנה שאין ביכולתו לעשות דבר בעניין, אבל שהוא חייב לישון לפחות שעה לפני שישכים לעמל יומו.

קם מהמיטה וניגש למטבח, פתח את המקרר ומזג לעצמו כוס מים קרים.

מבעד לחלון המטבח ראה את אורו של יום, ממתין במזרח לרגע שהלילה ייתן לו אישור כניסה לשמים הבהירים. חזר למיטה, כיוון את השעון המעורר לשעה שבע, התכסה פעם נוספת בשמיכת הצמר הדקה המצופה בציפת סאטן בצבע חום-אדמדם, עצם את עיניו, וצלל לזרועות השינה.

אבל התמונה האחרונה שעלתה בראשו, התמונה שחזרה וצפה בזיכרונו, התמונה שלא תישכח לעולם, התמונה אותה יישא כל חייו, התרחשה הערב בשעה אחת-עשרה ושלושים כשדפק על דלת דירתה של ג'ודי. כל כך ייחל ופחד בו זמנית מהמפגש ביניהן. כשהיא פתחה את הדלת, מחזיקה את דני הקטן בזרועותיה, זה היה עבורו רגע של פעם בחיים.

וכשדני הקטן חייך אליהם, הושיט שתי ידיים שמנמנות קדימה לעבר רינה והיא, כואבת כל רגע אבל מיד מתעשתת ושמחה להחזיק בילד עד שיסיים את הבדיקה, באותו רגע קרה הבלתי יאמן.

היא החזיקה בזרועותיה את נכדה ולא ידעה זאת.

תחושת הערפול זוחלת מהסנטר, דרך הלחיים, לעיניים העצומות המייחלות לאובדן המראות והזיכרונות, לשקט שלאחר הסערה.

תחושת הערפול מתקדמת לאטה אל צדעיו המאפירים של גבר
באמצע שנות הארבעים. תחושת הערפול נהפכת לנים לא נים,
הנשימות נעשות קצובות יותר, תם יומו, שקט.

לילה!

מיטה אחת

שני אנשים ישנים.

אהבה אחת

חלומות שונים

חדשות ישנות

אומרים שעכשיו חל אצלי שיפור ניכר, אומרים שגם בגילי ניתן לבלות ברכבת בנעימים כבעבר, וכיוון שכפנסיונר עתותי בידי, התייצבתי בבוקרו של יום ראשון בתחנת רכבת צפון ובכסי כרטיס שמור לתא ברכבת מאסף לנהריה היוצאת בשעה 8:00.

כתושב כפר סבא החי ומבלה בעיר מגורי – לעתים נדירות יוצא מתחום המושב – הרגשתי אבוד בתוך נחיל הנמלים העסוקות, המתרוצצות אנה ואנה על רציף הרכבת.

העוברים והשבים, חיילים במדים מצוחצחים שאמם טרחה וגיהצה במוצאי שבת, פקידים אוחזים תיקים מרובעים בדרך לעבודתם, תיירים עם מזוודותיהם ודמויות שהתקשיתי להבין מה גרם להם, בבוקר קיצי שכזה, להתייצב על הרציף.

הרכבת נכנסה לתחנה ונחיל האנשים זרם כגוש אחד פנימה. המתנתי בסבלנות. סיימתי את תקופת עבודתי בחיי, הם בדרכם למלאכת יומם.

כשעליתי לרכבת, הבחנתי בשיפור ניכר: תאי הרכבת השמורים מרווחים, מושבים רחבים, וחלונות גדולים המזרימים את העולם כולו פנימה.

בשקט, ללא רעשי מנועים כבעבר, יצאה הרכבת מהכרך הסואן. לא

חלפו דקותיים ואנו בדרכנו צפונה, חולפים על פני רמת אביב בנתיב שיועד לנו בין שני מסלולי נתיבי איילון.

לבדי ישבתי בתא. "חבל", הרהרתי, "לא בכל יום נוצרת ההזדמנות שהנסיבות כולאות שני אנשים בתא אחד לשעה שלמה".

מישהו למעלה חש באכזבתי, שכן זוג צעיר הופיע בפתח התא. הגבר נאה, שחור גבוה ורזה, שיער שחור מקורזל וקצוץ, וכל כולו חיוך גדול שופע טוב לב. היה משהו בצורה בה הסתכל סביבו, נושא ראשו אל על כמצפה שכולם יזהו אותו, ובביטחון העצמי שהפגין הורגש כי הוא בעל ערך עצמי גבוה. הוא נראה לי מוכר אבל לא זכרתי מאין. מה לי ולבני גילו? חשבתי לעצמי. האמת שהופתעתי לגלות שאין בלבי דחייה, כעס, או התנגדות כלשהי לקשר בין אדם שחור ולבנה. הגבר היה לבוש במכנסי ברמודה לבנים וחולצת טי שירט כחולה שעליה סמל של אוניברסיטת הרווארד. זרועו היתה כרוכה סביב כתפיה של נערה נאה, בעלת שיער שחור שופע הפזור על כתפיה, עיניים ירוקות מחייכות גם הן, לבושה מכנסי ג'ינס וחולצה לבנה פשוטה, כל התנהגותה אופיינית לבת קיבוץ שמנהגי העיר הגדולה זרים לה.

לא היה צורך בכושר אבחנה מיוחד כדי להרגיש את זרמי האהבה שנוצרו במפגש בין השניים. הבחור פנה אלי ושאל בעברית במבטא אמריקאי בולט:

"האם זה בסדר שנשב כאן?"

"זה בסדר גמור. הרכבת יצאה כבר, אף אחד לא הופיע, כנראה שהמקומות פנויים". בהנאה בלתי מוסתרת הצעתי להם להצטרף. מיד התיישבו בהקלה רבה, לא לפני שהודו לי כאילו התא לפחות, אם לא הרכבת כולה, בבעלותי.

את תיקי הצד הניחו על המושב. עתה משהתרווחו מעט, סקרו אותי במבט אוהד.

הרגשתי שמהשו גדול עובר על הזוג הצעיר, אוצר סודי, אישי. ועם זאת חשתי, שהסכר שאצר את הזרם מלפרוץ ולשטוף את הסובב אותם, לא יעמוד בפני עוצמת הרגשות ועוצמת השילוב של כל אחד מהם בנפרד, שהכפילו עצמם והתעצמו מרגע לרגע כשמבטיהם נפגשו. זו היתה להבת האהבה ברגעי השיא שלה, לפני שתשקע ותתייצב בכעירה חזקה וקבועה המפיצה חום חזק ונעים.

באותו רגע נזכרתי בסיפור ששמעתי מחברי שנסע גם הוא, לפני כשנה, ברכבת לחיפה.

לידו ישבה אישה צעירה ומאוד נסערת. כשהחלה הנסיעה פנתה האישה אליו וביקשה את רשותו לשתף אותו בסיפור. מופתע ונבוך הוא השיב בחיוב.

שעה ארוכה סיפרה לו את קורותיה בארץ. איך כאמריקאית הכירה בחור ישראלי בארצות הברית, נישאה לו ועלתה עמו ארצה, אך לאחר תקופה קצרה הוא חלה בסרטן ונפטר. היא נשארה לבדה, ניסתה למכור את רכושה ולחזור אל ארצה, אולם נפלה ברשתו של נוכל שגזל את כל שהיה לה ועתה היא חוזרת לביתה חסרת כול. חברי ניסה להציע לה עזרתו, אולם האישה סירבה ואמרה: "תודה, מספיק שהקשבת לי", ונעלמה בזרם העוזבים את הרכבת בתחנה בחיפה.

הרכבת עצרה בתחנת הרצליה. "כה קרוב וכה מהר", חשבתי. בנסיעותי באוטובוס מכפר סבא לתל אביב התנועה בקטע זה השתרכה לה לאטה.

כשהמשיכה הרכבת במסעה, איש לא הצטרף אלינו לתא. הנערה הוציאה מתיקה קופסת עוגיות, כשהיא מכבדת את חברה ואותי. זאת ההזדמנות ליצור קשר לעולמם של צעירים אלו, חשבתי לעצמי. עולם של ניגודים הנמשכים זה לזה.

"תודה", הושטתי ידי, לוקח עוגייה ומגישה אל פי. "העוגיות טעימות מאוד" אמרתי, נהנה מהטעם הביתי שהזכיר לי את עוגיותיה של רעייתי, עליה השלום. "מעשה ידייך?"

"אלו הן העוגיות של אמא", בהנאה בלתי מוסתרת קיבלה את המחמאה, "אנו נוסעים אליה עכשיו, בין השאר להצטייד במלאי נוסף", הוסיפה בחיוך. "דייוויד חיסל לי אתמול כמעט את כל העוגיות", וכאילו נזכרה הוסיפה, "דרך אגב זהו דייוויד, חברי, ושמי שלומית".

לחצנו ידיים בחום.

"נעים מאוד", נעניתי לאתגר, "שמי פרץ, ואני בדרכי לנהריה, שם אפגוש את בני ונכדי שיבואו לאסוף אותי אל קיבוץ", הוספתי. "באיזה קיבוץ גר בנך?" שאלה שלומית, וזיק סקרנות מורגש בקולה.

"לוחמי הגטאות".

"באמת?" היא קפצה ממקומה, "אני בת הקיבוץ. אני נוסעת לשם עם דייוויד לבקר את הורי ולהציג אותי בפניהם".

כאילו פסחה על שני הסעיפים. להוטה היתה לספק סקרנותה, אולם כשהזכירה את שמו של חברה הכול נשכח והיא תלתה מבטים מלאי הערצה בגבר שכל הזמן ליטף את כתפיה.

הכול היה כה מהיר. קצב חיים משתנה. רק הבוקר מוקדם, כמנהגי, יצאתי להליכה, מנסה לשמור על כושרי הגופני, שואב בהנאה אוויר צונן של בוקר, אכלתי ארוחה קלה ויצאתי למרכז רעננה לעלות אל אוטובוס לתל אביב, מהרהר בכך שעוד היום אפגוש את אריאל בני, את דליה אשתו, ואת נכדי החמודים, שחר ואסף. והנה אני יושב ברכבת חדישה בחברת צעיר שחור ואהובתו הלבנה, בת קיבוצו של אריאל בני.

"מי הוא בנך? בטח אני מכירה אותו!"

"שמו אריאל כהן", עניתי, תוהה האם הם אכן מכירים.
 "אריאל הוא בנך! איזה עולם קטן", מופתעת הסתכלה עלי. "אכן
 הדמיון ניכר, אריאל כזה חתיך. הוא ודליה שכנים של הורי. נו, לפחות
 יהיה לנו טרמפ לקיבוץ", חייכה במשובה.
 דייוויד האזין לשיחה בעניין רב, מנסה לקלוט את הדו־שיח
 שהתרחש מולו בקצב מהיר ובשפה חדשה לו. שלומית פנתה אליו,
 מנסה לשתפו בשיחה, בחוויה, לספק לו הסבר למתרחש:
 "אתה מתאר לך שבאמריקה היה סיכוי למפגש כזה? כאן בישראל
 כולנו מכירים, כולנו חברים", ובשקט הוסיפה, "הנה עוד סיבה
 שתשכנע אותך להישאר כאן".
 דייוויד הנהן בראשו, נשק לשערה ולחש: "It's very exciting".

הרכבת עצרה בתחנת בית יהושע. הבטתי מבעד לחלון. נוף ירוק של
 שדות, בתים אדומים וגינות נוי. פתאום תפסתי שהיום הנוף מבעד
 לחלון מעניין פחות מהנוף האנושי שליד החלון.
 ומהיכן אתה דייוויד? הרהרתי לעצמי, ובקול רם שאלתי.
 "איך מוצאת חן בעיניך ארצנו, דייוויד?"
 שאלה בנאלית, אבל דייוויד הרים את הכפפה:
 "אני מבוססון, שנה בארץ, מאוד נהנה, אבל קשה לי כאן ומאוד
 מתגעגע. החלטתי שזה מספיק ואני חוזר עכשיו, וההחלטה הזאת
 היתה נכונה עד לפני שלושה ימים, אז פגשתי את שלומית ו-That's
 it. עכשיו אני שלה, אני עושה מה שהיא תגיד לי, אבל אני מקווה
 שהיא תבוא איתי לבוסטון. אנחנו רוצים להתחתן, יש לי הרבה כסף
 ונוכל לחיות שם יפה מאוד".
 שלומית נישקה אותו ולחשה לי.
 "נכון שהוא מקסים? אני מתה עליו. זאת אהבתי האמיתית, אני
 משתגעת".

הרכבת המשיכה בדרכה, נוסעת בבטחה בדרך הסלולה, קדימה, צפונה.

הזוג הצעיר המשיך להתלבט בשקט ואני נשענתי לאחור, עוצם את עיני.

כנראה נמנמתי מספר דקות, כי כשפקחתי את עיני שמעתי את שלומית מדברת.

"עוד שעה נגיע לקיבוץ, אתה תראה כמה יפה הורי יקבלו אותך, כמו הבן שאין להם. תאמין לי, אני יודעת".

ניכר היה בבחור שהוא נקרע בתוכו. הוא לא הגיב ושתיקתו הדאיגה את שלומית.

לפתע עלה בי רעיון: "תראו לי להציע משהו", ביקשתי. "אמנם אין לי הזכות להתערב בהחלטותיכם, אבל כאדם בעל ניסיון בחיים אציע לך, דייוויד, לשקול להישאר בארץ ולו כדי לרצות את שלומית, להקל על הוריה לקלוט אותך בקרבם, ולתת לשלומית זמן להסתגל לחיים ביחד. ואחר כך", עצרתי בדברי, "אחר כך תחליטו".

הרגשתי שדברי חלחלו לאטם אל ראשו. הוא טיפוס הגיוני, חשבת. לפתע נישק את שלומית ואמר מילה אחת בלבד, "O.K."

שלומית רצתה לנשק אותי באותו רגע. "אתה נפלא", לחשה, "אני שמחה שנפגשנו".

כנראה שלפעמים גם הזקנים מבינים את הצעירים.

"יופי, וכיוון שאני, ובוודאי גם אתם צמאים, תישארו כאן לשמור על מקומי ואני אגש למזנון ואביא שתייה לכולם".

קמתי וצעדתי למזנון. הזוג הצעיר היה עסוק בענייניו, מאושר ומאוהב.

המזנון היה קטן, שני שולחנות ובר.

ליד אחד השולחנות ישבו שני צעירים ושוחחו בקול רם. לא היה אפשר להתעלם מהם, ולא יכולתי גם להתעלם ממוסף הספורט של עיתון יום שישי שהיה מונח על שולחנם. תמונה גדולה של פנים מוכרות במרכז העמוד גרמה לי לגשת אליהם ולבקש לעיין בעיתון. מתחת לתמונה היתה כתבה, וכשקירבתי את עיני זיהיתי שהאדם בתמונה הוא שכני החדש לתא, המצולם בתנועה אופיינית של הטבעת כדור לסל.

תדהמה בעולם הכדורסל

כוכב העל של מכבי רעננה, דייוויד וויט, החליט לעזוב את הקבוצה.

סערה במכבי רעננה. כוכב העל של מכבי רעננה, דייוויד וויט, עומד לשוב בימים אלו לארצות הברית. אין ספק כי זו אבירה גדולה לקבוצה.

במועדון מעלים חשש, כי בעקבות הפרידה מוויט הקבוצה לא תצליח להתמודד בגמר אליפות אירופה לקבוצות שיתחיל בשבוע הבא בכרצלונה.

טרם התקבלה תגובה מדייוויד וויט. מקורביו אמרו שהוא לא שיתף אותם בהחלטתו.

מנהל הקבוצה, משה אזרחי: "ניסינו לשכנע את דייוויד להישאר, אך נראה שהרכבת עזבה את הרציף".

גלגול נשמות, מכתבו של אדיב לנוהד

לנוהד שלום,

חשבתי היום שזה רעיון טוב שאבוא לכאן ואכתוב לך מכתב. כאן
אולי תוכל לקבל את מכתבי.

אני רוצה מאוד לומר לך שאני מבולבל, אני רוצה שתדע שקשה לי
לחיות ככה עוד הרבה זמן, וכיוון שאתה מבוגר ממני חשבתי שתוכל
לעזור לי.

אתה יודע שפעם הייתי גדול, ועכשיו אני קטן!
אתה לא מכיר אותי בכלל. ואולי אתה כן מכיר אותי. אולי? אני
לא יודע מה קורה לך עכשיו. אני רק יודע שאני מכיר אותך היטב.
אני יודע שאתה נמצא בתוכי.

דרך אגב, יש לך דרישת שלום חמה מאשתך רונט, ומבנך עז.
אתה שמעת בוודאי שהוא התחתן לא מזמן עם בחורה נחמדה מדלית
אל-כרמל, הבת של רפיק חלבי, איש חשוב בטלוויזיה. חבל שלא
יכולת להיות בחתונה. אני חושב שכולם שמחו שהייתי שם במקומך,
אבל אני רוצה להישאר ילד ולא לתפוס את מקומך...

רציתי שתדע שהיום אני בן 12. אתה בוודאי בן 50.
אני יודע שקשה לך לשמוע את כל זה כשאתה כל כך רחוק מאיתנו,
אבל בעצם אתה לא כל כך רחוק כי אתה בתוכי, ולי זה מוזר ולי זה
קשה לחיות כך ולכן אני כותב לך את המכתב הזה.

אני בסך הכול רוצה להישאר ילד, אני לא יודע אם אני יכול עוד הרבה זמן להיות שני אני.
אני מרגיש הרבה פעמים שמשוהו בתוכי עושה אותי שונה. אני יודע שזאת הנשמה שלך שהתגלגלה לתוכי ביום שנפלת בקרב כגיבור בלבנון.
וזה הסיפור ששמעתי ממך,

לפני שנהרגתי הייתי בדירה גדולה בבניין בצור, אני זוכר ששמרתי בכניסה למטה ודיברתי עם חבר שלי שעמד ליד החלון בקומה שנייה, ואז שמענו רעש גדול. הסתכלתי לראות מה היה הרעש ואז ראיתי משהו, אולי מכונית תופת שעומדת להתפוצץ. רצנו מיד להעיר את כל החיילים שישנו למעלה ואז הכול התפוצץ. ראיתי את החבר שלי נופל ממש לידי, ולא יכולתי להציל אותו. רציתי אבל לא הצלחתי. אני זוכר שאמרתי לו: אל תמות סעיד, אל תמות.
ידעתי שגם אני אמות, כי לא היה לי מקום לאן לברוח, ואז מתתי.

הנשמה שיצאה ממני התגלגלה אל תוך תינוק שחי 11 יום ונפטר.

אמא אמרה לי שנולדתי 11 יום אחרי שנהרגת ונשמתך התגלגלה אלי. ועכשיו אני שני אנשים ונעשיתי מאוד מפורסם ואני רוצה להישאר ילד כמו כל הילדים. אני אוהב לשחק כדורגל עם החברים שלי, אבל החברים שלך – שמאוד מכבדים אותי – מזכירים לי תמיד שפעם הייתי שחקן מצטיין. אתה יודע שביום שישי הם עדיין משחקים כדורגל. הם רוצים שאני אשחק עמם, אבל הם לא ברמה שלי. אני גם לא אוהב לשחק עם מחמוד, שאני יודע שאתה אף פעם

לא סבלת אותו. לכן במשחקים האחרונים נכנסתי בו בפראות והוא קילל אותי ואמר שבכלל לא השתניתי. אולי, אתה יודע, עשיתי זאת בשבילך.

דרך אגב, אני לא מעשן למרות שיש לי חברים שכבר מעשנים בסתר. אני יודע שאתה אהבת לעשן, אז מה?? לא כל דבר שאתה עשית אני צריך לעשות. אני כותב לך כדי לשאול, אולי תצא ממני ותעבור למישהו אחר? אני לא יודע אם זה אפשרי, אלא אם תתגלגל לגופו של תינוק שזה עתה נולד, כנהוג בעדתנו.

אז נכון שקשה לי לחיות בשתי משפחות באותו זמן. נכון שהילדים בכיתה שלי לא יודעים איך לקבל אותי... חלק ממש מפחדים ממני אבל הם תמיד שואלים אותי איך אני מרגיש עם שתי משפחות, ואני אמרתי להם שזה מאוד קשה כי כל הזמן אני לא יודע לאיפה ללכת... במשפחה הקודמת אני לא יכול לעשות מה שאני רוצה כי שם הייתי האבא, ובמשפחה שלי אני רוצה להיות ילד ולעשות כל מה שאני רוצה ואני לא יודע אם מותר לי. ואני מפחד שאולי אני אתבלבל בין המשפחות ואתנהג לא יפה וזה יהיה מאוד לא מכובד! לפעמים זה מאוד מוזר שעז הבן שלך, שעכשיו הוא הבן שלי, מתייחס אלי כמו אל מבוגר ואני ועז רק חברים.

אז פתאום אני מבין הכול, למרות שאני רק בן 12. אז אולי אני צריך לדעת שכל הנשמות עוברות לילדים, אבל לא כולם מרגישים זאת ולא כולם מקבלים נשמות של אנשים כמוך. אני הרי מכיר את נשמתך. אתה היית אדם טוב אם כי לפעמים גם אתה התעצבנת, אבל מותר היה לך כי אני יודע שבעצם היה לך-לי מאוד קשה כשהיית ילד. אתה יודע מה... אולי תשמח לשמוע שלי מאוד טוב כילד. ההורים שלי ממש נחמדים, הם אפילו מבינים – כי הם מאמינים בכך – שהנשמה שלך שוכנת בתוכי. גם היחסים שלהם עם רונט, אשתך, ועם בנך עז, מאוד יפים, ועז גם הזמין אותם לחתונה.

טוב, אז אני עכשיו מרגיש שאני כבר יודע מה לעשות. אני חושב שאתרכז ולא אעשה שטויות.

בבית בו נולדתי אהיה ילד, ובבית שלך אני אתנהג יפה, אבל אסביר לכולם שגם למבוגרים מותר לפעמים להתנהג כילדים, ושאומרים שזה אפילו מאוד בריא בתנאי שמשתדלים לא להתעצבן.

אבל איך אהיה בטוח שתקבל את מכתבי זה? אומרים שהנשמה שהתגלגלה לגוף אחר כבר לא פועלת. אז אני חושב שעכשיו תוכל לתת לי רמז שקיבלת את מכתבי!

טוב, אז מתחיל עכשיו להחשיך ואני מפחד קצת להישאר בחושך בבית הקברות. אומרים שהנשמות שלא מצאו גוף להתגלגל אליו יוצאות בחושך לחיפושים, ואני לא חושב שאוכל לקבל עוד נשמה נוספת על שנינו.

אז לילה טוב, נשמה שלי.

אדיב יאסי

גלגול נשמות, מכתבה של רונט לנוהד

כמה חם! כותונת הלילה רטובה מזיעה. החלון פתוח, המאוורר הגדול התלוי מעל ראשי מסתובב לאטו, אני חושבת שכבר נמאס לו להסתובב חודש שביעי ברציפות. אינני זוכרת מתי הפעלנו את המאוורר בסוף אוקטובר.

הו כמה חם! כל הנשים אמרו לי שאני בתחילת תקופת המעבר ויהיו לי גלי חום, אבל אני חושבת שזה החום בחוץ ולא רק גלי החום הפנימיים. אולי, אולי זה בגלל שקר לי כנשמה. קר לי כנשמה למרות שנשמתך, נוהד, בעלי היקר, חזרה אלי לפני יומיים כשהיא בגופו של ילד חמוד בן שלוש מדלית אל-כרמל. שלוש שנים עברו מאז יצאת כגשש לצור, לשרת במילואים. לעולם לא אשכח את הג'יפ הצבאי שחנה ליד הבית, מחכה שאחזור מקניות.

זה היה אותו ג'יפ שחנה ליד הבית של פאטמה לפני כחודשיים, כשהודיעו לה שבעלה נהרג בלבנון.

הלוואי שאוכל פעם לשכוח רגעים אלו של אימה, של פחד, של כאב. עז היה אז בן תשע, ילד שהעריץ אותך, אביו החזק. גם אני מעריצה אותך, היית הגבר הראשון והיחיד מאז ועד עתה ואתה חסר לי. אדיב שהגיע אלינו לפני יומיים הוא ילד מקסים, ערני ושובב. רעדתי

בכל גופי כשאמו אמרה לי שהוא טוען שהוא אבא של עז. לעז היה אבא אחד בלבד והוא איננו עוד. אתה היית אבא אמיתי, גבר ולא ילד, אבל לא אשקר אם אומר שהיה משהו בדיבורו שהזכיר לי אותך, נוהד יקירי, אתה שהלכת והשארת אותי לבד. אבל הביטחון שבו אמרת: אני יודע היכן השארתי... השארת את חפצייך, היה מדהים! והוא צדק.

יומיים שאני חסרת מנוחה – הרבה יותר מאשר אי פעם – כאילו הכול חזר אלי לאחר שלוש שנים.

כשחיבקתי את אדיב חשבתי שחבל שנשמתך לא התגלגלה בגבר צעיר וחסון... אסור אפילו לחשוב על כך.

מאז נולדתי אמא הסבירה לנו שנשמתו של אדם מת יוצאת מגופו ונכנסת בגוף אחר, בדרך כלל של ילד שזה עתה נולד...

ציפיתי לרגע שנשמתך תתגלה לי בחלומות ולפני כשבוע חלמתי שאתה מחבק אותי כמו תמיד ועשית בי מעשה אהבה, וכשצעקתי מאושר לחשת לי שבועד שבוע תבוא לבקרני ונעלמת.

רציתי לומר לך שאני אוהבת אותך, שאני זקוקה לך, שקשים לי הימים בלעדיך ויותר קשים לי הלילות, שאני לבד רק עם עז, אבל כבר לא היה עם מי לדבר.

אבל אולי עכשיו שהופיע הילד החמוד הזה אני אוכל לפחות לשוחח עמו, עמך.

כשנפגשתי עמו הייתי נבוכה מאוד. אני מקווה שלא גילית לו את סודותינו הכמוסים ביותר. מאוד התביישתי כששאל אותי אם יש לי עדיין כאבי ראש.

אני יודעת שעכשיו אדיב יהיה חלק מאיתנו ואני אצטרך לחיות עם זה.

די, אני משתגעת, קשה לי נוהד יקירי, בוא אלי בכל דרך שהיא, תהיה עמי ולו גם באמצעות ילד שעדיין לא יודע מהי אהבת גבר לאישה. שלך רונט

שלווה

כלי המיטה היו זרוקים על הרצפה, הוא חפן אותם בידו והשליכם לסל. ריח בושם זול נדף מהסדין. על הרצפה בחדר האמבטיה התגוללו מגבות לבנות רטובות, שגם הן מצאו עצמן מושלכות על הסדין המקומט שבסל. הוא חלף בחדר, עובר מפינה לפינה, אוסף שיירי פירות, חצי בקבוק חלב מהמקרר. צלחת שהיתה מונחת מתחת למיטה פונתה לכיור. בזריזות שלף מהשקית הלבנה מגבות וכלי מיטה חדשים.

הוא לא הכיר אותם. הטלפון צלצל לפני כשעה, והאדם בטלפון לחש: "אני מבקש לשאול האם עדיין ניתן לקבל צימר להיום?" הוא לא זכר שמישהו הזמין פעם שהיית לילה בלחישתה, אף שרגיל היה לבקשות מוזרות בארבע השנים האחרונות בהן ניהל, יחד עם אשתו, את העסק הקטן שהקימו בחצר ביתם.

עוד לפני שפרש לגמלאות מצה"ל, תכנן לעבור למצפה המתנשא על ראש הגבעה.

לאחר שנים רבות של פעילות צבאית יומם ולילה ביקש למצוא לעצמו מקום שקט, וכך גילה את המקום הנשקף על עמק ירוק נסתר, בשיפולי בקעת בית הכרם שנחל חוצה אותו.

עתה, בבוקרו של יום ראשון אביבי, הוא הסתכל אל הגבעה הרחוקה, עליה שכן המחנה הצבאי בו שירת כמג"ד ביחידה קרבית בחמש השנים האחרונות.

הוא חיך לעצמו כשהעביר בזריזות, פעם אחרונה, את המגב על רצפת הצימר. החדר היה מוכן למסדר המפקד. פתאום רצה לדעת, מי יפקד עכשיו על המקום ללילה אחד?

• • •

צלצול נוסף קטע את הרהוריו: "מה נשמע? איך אתה מסתדר? איך התפוסה? הכול בסדר? אני בטוחה שאפשר לסמוך עליך, אנו מבלות נהדר, אל תשכח, אנו חוזרות מחר בשעה 18:00 בטיסת אל על מפריז".

כרגיל הכול אצלה זורם בבת אחת – השאלה, התשובה, מה שקורה לה ומה שהיא מבקשת ממנו. הוא חיך לעצמו, "הכול בסדר. לא שכחתי, אהיה בשדה בזמן".

התברר לו במהרה שפרנסה לא חסרה. המקום, הבקתות הפיניות שייבא והרכיב לבד והכנסת האורחים שלהם, פרסמו במהרה את "בקתות השלווה" בכל רחבי הארץ. כבר בתחילת דרכם התמזל מזלו כשאירח באחת הבקתות את חברו לשירות הצבאי. התברר לו שרעייתו של חברו היא כתבת טלוויזיה, והכתבה שהכינה על המקום "שכוח האל בו אתה מתמזג עם הטבע בשלווה נצחית" היה המתכון המתאים להשלים הצלחה עסקית.

המכשיר הנייד צלצל פעם נוספת. עוד מימיו בצבא התרגל לחיות עם פלאפון צמוד. הוא זכר לילות ארוכים ללא שינה, כשבקשר מתקבלות הוראות מהפיקוד העליון, הוראות תזווה לשלוש מאות אנשי הגדוד וטרטורים נוספים. הפעם הקול לא היה סמכותי, הוא גם לא היה גברי. הקול עורר בו עקצוצים שהזכירו לו את הלילה הראשון עם אשתו, אז כשהכירו לראשונה.

"האם אני מדברת עם בעל 'בקתות השלווה'?"

"הגעת למקום הנכון", השיב.

"אני מבינה שהזמן צימר על שם לויץ להיום", ספק שאלה ספק קבעה.

"אפשר לדעת עם מי אני מדבר?" הרשה לעצמו לשאול. בעסקים כאלו יש להקפיד על דיסקרטיות. הוא למד זאת בדרך הקשה, כששלח כותונת לילה שקופה לאורח שאשתו שכחה אותה, לפחות כך הוא חשב אז. אבל לא עוד.

"זה בסדר, אני בת זוגו ורציתי לשאול האם יש בחדר כלי אוכל כך שלא ניאלץ לצאת לאכול בחוץ. אנו מעדיפים לאכול..." שאר דבריה נבלעו כשלפתע התחילה לצחוק לעצמה.

הוא המתין מספר שניות לפני שהבהיר לה שהצימרים מבוססים על אפשרות הכנת ארוחות בחדר וכי מוצרים בסיסיים מסופקים על ידו. הוא מקווה שיבלו בנעימים, הוסיף.

"תודה", לחשה. "אני מצפה לכך בקוצר רוח, אני אגיע בנפרד מאוחר יותר".

זוג לחשנים, קבע לעצמו.

בשעה שטיגן לעצמו צמד נקניקיות וביצה, שמע רעש מכונית מתקרבת לביתו הנמצא בקצה המצפה. הוא המתין בסבלנות לדפיקה בדלת שלא איחרה לבוא.

מר לויץ היה גבר גבוה, כמטר ותשעים שיער לעצמו כשמדד אותו בחטף. היו לו עיניים ירוקות ושיער שחור, והוא היה לבוש "ספורט אלגנט". מראהו הזכיר לו סרט שראה על איש עסקים עשיר בחופשה. הגבר לחץ את ידו בחום והודה לו על כי אישר את ההזמנה לצימר בהודעה קצרה.

"זוגתי תגיע מאוחר יותר, אני אסביר לה כיצד למצוא את הצימר כך שלא נטריד אותך שוב".

תמיד כשהגיעו אורחים חדשים היה נכנס לתרגולת קליטת אורחים. סדר הפעולות היה ליווי האורחים לחדר, פתיחת הצימר וכניסה לפני האורחים, הדלקת התאורה במידת הצורך, ציפייה לקריאות ההתפעלות מהבקתה, מהציוד ומהריהוט המיוחדים שהותאמו לה, ובמיוחד מהשעות הרבות שהוקדשו לעיצובה. לאחר מכן תיאור פעולת הג'קוזי, הפעלת מערכת הקולנוע הביתית, תיאור תכולת המצרכים במזווה ובמקרר וכו'. כל השלבים האלה היו חלק מטקס שגרם לו הנאה רבה.

הפעם, לראשונה, הסתפק בהושטת המפתח לאורח. "זה הצימר האחרון בין השלושה. הכול ערוך ומוכן לפקודתך", חייך. "אני מאחל לכם שתיהנו משהייתכם אצלנו ואם תרצו משהו, אני לשירותכם". הוא חש עייפות מוזרה כשסגר את הדלת לאחר עזיבת האורח. הוא ציין לעצמו, כי בודדים היו המקרים בהם בני הזוג הגיעו בנפרד. מאחורי הסדר מסוג זה הסתתר בדרך כלל הסיפור הקלאסי, שקרא לו "אהבת אחר הצהריים", זו האופיינית לבתי מלון מסוימים בעיר הגדולה, לא בצימר שלו!

הוא ניגש למחברת האורחים המונחת על שולחן הכניסה לבית. היו שם חמש מחברות עבות, כולן מלאות בדברי התפעלות ותודה. הוא שם לב שכמעט כל האורחים הדגישו את התרומה הגדולה לזוגיות שהעניקה להם ההתבודדות בצימר השלו והאינטימי. כולם ציינו שאין להשוות בין חדר במלון, ויהיה המפואר ביותר, לבין הצימרים שלהם. הוא קרא בין השורות על אהבות גדולות.

פתאום נזכר בגיחות הקצרות שיצא לחופשה בחו"ל, ללא רעייתו שנשארה לנהל את "בקתות השלווה". תמיד שהה בבתי מלון ברמת שלושה כוכבים ואף פעם לא ראה שם מחברות אורחים. נכון שהם

קראו לאנשים שהתאכסנו שם אורחים, אבל התייחסו אליהם כזוג מחדר 8. לאשתו תמיד אמר בבדיחות הדעת: "את יודעת שהצימרים שלנו הם קן לזוגות אוהבים ואילו חדרי המלון משרדים רק דבר אחד, את האות השביעית – זולות, זימה, זרות, זיוף ו..."

הוא חשב לעצמו כי באורח הזה היה משהו מיוחד, שהוא רצה מאוד לעמוד על טיבו.

לאחר הארוחה הקלה נמנם לו על הספה, כשלפתע התעורר למשמע רעש של רכב נוסף הנעצר בחניה.

המנוע דמם, והדבר הראשון שראה מבעד לחלון היה זוג רגליים חטובות בחצאית שחורה קצרה. לאחר הרגליים היא הופיעה בפתח המכונית. באותו רגע פלט קריאת תדהמה. היא כמעט ולא השתנתה. כשנתיים עברו מאז פגש אותה לאחרונה באקראי בקניון עזריאלי, לאחר שדרכם נפרדה לפני כשמונה שנים.

היא שלפה מתא המטען מזוודה לא גדולה במיוחד, נעלה את המכונית ונעה בבטחה בכיוון הצימר. היה ברור שקיבלה תדרוך מדויק ממר לוין. הוא ליווה אותה במבטו עד שנעלמה מאחורי עץ הלימון שבחצר. הוא זכר כי תמיד לוותה בשובל של מבטים.

התיישב בכיסא ועצם את עיניו, הרגיש עייפות משתלטת עליו. הוא קם, סגר את כל התריסים, התפשט, נכנס למיטה וביקש לשקוע בשנת צהריים. לאחר כחצי שעה של הסתובבות במיטה החל מעסיק את עצמו במחשבות על הרחבת העסק, החל לחשב את ההכנסות העתידיות, לחשוב כיצד ייטע בקרוב עצי פרי חדשים ועוד ועוד. לבסוף התעייף מניסיונותיו להתגבר על עייפותו, קם, התקלח ויצא לחצר.

השמש כבר שקעה. בשעת בין ערביים זאת נהג לנעול נעלי התעמלות ולצאת לריצה היומית מסביב למצפה, כארבעה קילומטרים. הפעם החליט לוותר.

החליט שיש לבדוק אם התאורה ההיקפית בסדר. לשם כך יהיה עליו לעבור קרוב מאוד אליהם, אבל יש לו סיבה מוצדקת לכך. הוא מבצע את מחויבותו לאורחיו, להבטיח את ביטחונם.

יום ראשון, שני הצימרים האחרים ריקים. מהצימר שלהם ניתן להבחין באור מנורת הלילה המטיל אלומה קלושה של אור על הבקתה הסמוכה. החלון פתוח והוא יכול היה לשמוע את הקולות שרגיל היה לשמוע בסיוריו בחצר, לאחר שהאורחים ארגנו את חפציהם, טבלו יחד בסאונה המשותפת וגילו את תענוגות האהבה בבקתה שיובאה מארץ רחוקה, מסגנון בנייה אחר ומצורת חיים אחרת.

והוא זכר אותה כנערה המתרחקת מבנים.

גם לשכן ממול היו צימרים להשכרה. כיוון שהיו ביחסי ידידות ושכנות טובים עלה בראשו הרעיון שהסידור הנוח ביותר ליציאה לחופשה יהיה שהנשים יצאו יחדיו אחת לשנה והגברים בשנה שלאחריה. טכנית זה היה סידור מצוין, אבל קשה לומר שזה היה מתכון נפלא לחיזוק אהבתם.

נוהג היה לומר לה, "אנו כסנדלר ההולך יחף". היא היתה צוחקת וסופקת כפיה, כאומרת מה אפשר לעשות? ניהול צימרים זה עסק המחייב נוכחות כל ימות השנה, אם רוצים להבטיח הכנסה נאה.

חזר לבית הריק. זכר שאשתו צריכה לחזור מחר מפריז והחליט לגשת למכולת למלא את המזווה בכל טוב.

כשחזר מהמכולת יצא לסיבוב אחרון בחצר. מהבקתה בקעו צלילי השיר של ה"פלטרכס". הוא נזכר במסיבות שנות השבעים כשהעז לראשונה להצמיד אל גופו את חברתו, היום אשתו.

ניער ראשו ופתח את מקלט הטלוויזיה. לא מצא עניין ב"מי רוצה להיות מיליונר?", גם לא בשאר התוכניות.

הרגיש שאינו יכול להישאר בבית יותר, קם ונסע לצפת הסמוכה לבקר חבר. ישבו יחד על בקבוק יין והעלו זיכרונות. כשחזר לאחר חצות הבקתה היתה חשוכה. העייפות הכריעה אותו ותוך שניות נרדם.

כמנהגו השכים קום, הציץ מבעד לחלון. חלונות הצימר היו מוגפים. שתה את קפה הבוקר בנחת, ניהל כמה שיחות טלפון להסדיר אספקת מוצרים, ושקע בניהול חשבונות העסק. הנקיש בדלת היתה צפויה והוא קם לפתוח לו. להם. למי? לו ולה.

היא הסתכלה עליו והאדימה. "מי היה מאמין שזה אתה, איך לא הכרתי את קולך כשטלפנתי? עודד, תכיר, זה המפקד שלי שסיפרתי לך כמה חיבבתי אותו", אמרה בשמחה, ובטבעיות כדבר מובן מאליו, ניתרה ממקומה ונשקה לו על לחיו. "תמיד שאלתי את עצמי לאן נעלמת? סליחה, שכחתי לומר לך, עודד הוא בעלי ואהובי ותדע לך שאני חייבת לך הרבה מאוד. הצימר שלך החזיר לי את עודד", התרפקה על בעלה, מביטה בו בעיניים אוהבות.

הוא היה המום לראות אותה בביתו, וגם קשה היה לו לקבל ביטוי אהבה כזה. וזה עוד לא היה הכול.

"גם אני חייב לך רבות", אמר לו עודד, "חזרתי לאהובתי, חזרתי הביתה, חזרתי לשפיות! יש לכם מקום מקסים, הלואי והייתי יכול להישאר פה זמן רב יותר".

בהחלטה פתאומית אמר להם: "אולי תשבו קצת ותארחו לי לחברה, והפעם", פנה אליה, "אכין אני את הקפה. אמנם רעייתי נסעה לחו"ל, אבל היא לא שכחה להשאיר לי עוגה". הם נשארו עוד שעה ארוכה, השיחה קלחה ביניהם והם נפרדו לבסוף כידידים משכבר הימים.

המטוס נחת בשעה 18:00 בדיוק. לאחר כחצי שעה ראה אותה ואת חברתה דוחפות עגלה עמוסה. היא ראתה אותו מרחוק ונפנפה לו בשמחה.

מעולם לא נראתה לו יפה יותר. חליפת הנסיעה החדשה, כך הניח, הלמה אותה להפליא. הוא רץ לקראתה, מחבק ומנשק. זה לא התאים לו. גם היא נדהמה מפרץ הרגשות.

"מה קרה לך בהיעדרי? כל כך התגעגעת?"

"כן, יקירתי", שמע את קולו, "מאוד התגעגעתי, וזאת הפעם האחרונה שאנו נוסעים לבד. יש מי שיחליף אותנו שבועיים. אל תשאלי איך ומה. הפעם הבאה שאנחנו יוצאים לחופשה זה בעוד שבועיים. העניין כבר סגור".

המחשב

הוא היה בשנות הארבעים לחייו, גבר גבוה ונאה בעל חזות מרשימה. הווסט שלבש חשף כי הנו צלם עיתונות. ישב ליד שולחן בבית קפה המיועד לטסים ולמלווים בנמל התעופה בן גוריון, לופת את ראשו בשתי ידיו בהרגשת ייאוש. אליזבת, בחורה נאה בשנות הארבעים, ניצלה את הזמן שהיה לה לקראת הטיסה לשתות בנחת כוס קפה. כשבירה הכוס עם המשקה, חיפשה ללא הצלחה שולחן פנוי, כשלפתע ראתה אותו יושב לבדו. קצת מחוסר ברירה וקצת, אם להודות על האמת, הגבר הנאה משך את תשומת לבו, וכיוון שלא היתה מהביישניות פנתה וביקשה את רשותו להצטרף אליו. "ברור", השיב, כשהבעת פניו מסגירה את תחושותיו הקשות. אולם הצטרפותה לשולחן לא הוציאה אותו מהרהוריו. (ניכר שהיה מסוגר עמוק עמוק במחשבות.) הם ישבו ליד השולחן כשני זרים שבמקרה נפגשו. כאשת שיחה חשה אליזבת אי־נוחות מהשתיקה ששררה ביניהם, וניסתה לדובב אותו. להפתעתה כמו ניעור מהרהוריו. נראה היה ששמח לפתוח את לבו ולספר את סיפורו פעם נוספת, אולי בתקווה להקל את תחושותיו הקשות.

"שמי פיליפ כהן", אמר.
 "ושמי אליזבת סמית", השיבה.
 "נעים מאוד", אמרו שניהם יחד.

היא לא רצתה להמשיך בשיחת נימוסין, ופנתה אליו בצורה ישירה.
 "סלח לי שאני מרשה לעצמי, אבל נראה כי משהו מציק לך. אתה יכול לשפוך את לבך בפני, הרי בעוד זמן קצר נטוס כל אחד לדרכו".
 ניכר היה שמשהו השתחרר אצלו. הרגיש שהוא יכול לפרוק את תחושותיו הקשות. הוא הזדקף ונדמה היה לה שהוקל לו במקצת.
 "כאמור, שמי פיליפ כהן. אני גר בוונקובר ועובד כצלם עיתונות עבור מספר סוכנויות ידיעות בינלאומיות. לפני כחודש עצרתי בלוד לאחר שסיקרתי את הקרבות בעיראק.

"בזמן ההמתנה לטיסה לוונקובר פנה אלי אחד מעובדי אל על, הוא היה לבוש בבגדי החברה, ואמר, 'שמי אסף הראל, קצין אבטחה של אל על, ונראה שאתה תוכל לעזור לי. עלי להגיש דוח חשוב לבוס והמחשב שלי שבק חיים. אני לא מוצא מחשב חלופי. אולי תוכל להשאיל לי את המחשב שלך למספר דקות? אני יושב בחדר הסמוך. כדי להראות לך את רצינותי, אני אשאיר בידך את תעודת העובד שלי'.

"הייתי במצב רוח טוב לקראת נסיעתי הביתה, והאמת שגם התרשמתי מאסף ומחזותו שנראתה לי מהימנה; כאן עשיתי את טעות חיי ומסרתי לו את המחשב, שבו הקלטות וצילומים מזירות הקרב בהן ביקרתי.

"אחרי זמן מה נשמעה הודעת הכרוז: 'הנוסעים לוונקובר מתבקשים לגשת לשער היציאה', ותוך כדי איסוף חפצי קלטתי שאסף עדיין לא החזיר לי את המחשב. ניגשתי לחדרו, אולם החדר היה ריק.
 "הייתי בלחץ מטורף, פחדתי שאחמיץ את הטיסה. חיפשתי בחדרים

הסמוכים, עד שלבסוף מצאתי את אחד מאנשי האבטחה ושאלתי אותו על אסף. סיפרתי לאותו איש אבטחה שאסף שאל ממני את המחשב והסברתי שאני חייב לגשת לשער היציאה לטיסה.

"הוא נדהם לשמוע את דברי ואמר שאסף נקרא לטוס בבהילות לאילת, לטפל באירוע ביטחוני חמור, וכנראה לקח איתו את המחשב. "קפאתי במקומי, מתקשה להחליט האם להחמיץ את הטיסה ולהמתין לשובו של אסף, או לטוס בתקווה שהמחשב יאותר ויישלח אלי בטיסת אל על הקרובה. החלטתי לטוס!

"מאז ועד היום הייתי עסוק בשיחות טרנס-אטלנטיות במטרה לאתר את אסף, כאשר בשלב מסוים נודע לי כי האיש עזב את אל על ולא ניתן לאתר. החלטתי לטוס ולחזור לישראל למספר ימים כדי לנסות לאתר אותו ואת המחשב, אולם עד כה לא הצלחתי במשימתי. אני מיואש. לצערי הבנתי גם שבעקבות אובדן המחשב, המסמכים והתיעוד החשובים שהיו בו, חושבים בסוכנות להפסיק את ההתקשרות איתי. אני ממש לא יודע מה לעשות".

אליזבת ישבה מרותקת לסיפורו של פיליפ. האיש מצא חן בעיניה והיא גם הזדהתה עם סיפורו.

לפתע הסתכלה בשעונה ואמרה, "כואב לי לשמוע את סיפורך. הוא מאוד נגע ללבי. אני מודה לך ששיתפת אותי ומקווה שהדברים יסתדרו בקרוב. אני חייבת עכשיו לגשת לדוכן הנסיעות לקחת את כרטיס הטיסה".

היא קמה ממקומה וביקשה להיפרד ממנו.

באותו רגע הרגיש פיליפ כי דבר מה מתחולל בקרבו. אליזבת מצאה חן בעיניו, ויותר מהכול אהב את העובדה שהיתה קשובה לו והביעה אמפתיה לסיפורו.

הוא הרגיש שברצונו להמשיך לשוחח עמה, למשוך את הזמן.

הוא קם ממקומו והציע ללוות אותה לדוכן.
היא נענתה בחיוב, מה גם שחשה כי קרבתו נעמה לה.
כשהגיעו לדוכן ביקשה ממנה דיילת הקרקע להזדהות בשמה ולציין
את יעד הנסיעה.
אליזבת ענתה לשאלות הדיילת. "שמי אליזבת סמית, היעד שלי
הוא שיקגו".
"ומי אתה?" שאלה הדיילת את פיליפ, משערת שגם הוא מתעתד
לטוס.
הוא לא חשב זמן רב, הסתכל על אליזבת, וחייך.
היא השיבה בחיוך, מביטה בו בחיבה. בהחלטיות וללא כל היסוס
אמר פיליפ לדיילת.
"גם אני רוצה כרטיס לשיקגו".

כיפה על אווירון

המברק שהונח על שולחני הכיל 25 מילים:

הבלדר שינה בואו ויגיע בטיסת "אייר פרנס" 454 ביום שישי
ה־12/12.

הבלדר יישאר עד מוצאי שבת ויעלה על טיסת "אייר פרנס"
456 בשעה 20:00. לטיפולך.

לפתע מצאתי עצמי נאלץ לבלות יומיים תמימים כשאני דואג לכל
מחסורו של יהודי חרד הנתון לחסותי בלאגוס, בירת ניגריה, שם
שירתי כנספח קונסולרי בשגרירות הישראלית.
הימים הם לפני חנוכה. תכננתי לנסוע לסוף שבוע ארוך לגאנה
לבקר חברים, כשהגיע המברק ממשרד החוץ בירושלים. הבלדר היה
ר' אריה לייב דוידוב, יהודי חרדי, ירושלמי, אולי טיפוסי, אופייני.
תשכח מהחופשה, חשבתי לעצמי, וכיצד דואגים לאדם חרדי? מה
מותר? מה אסור?

בוודאי אזמינו לביתי כמצוות הכנסת אורחים בארץ זרה, כי הרי
יתקשה להתאכסן במלון גויים שאיננו ערוך לספק שירותי כשרות.
כל שנותר לנו לעשות בערב שבת הקרוב, כשהטלוויזיה דוממת, זה

לשבת ביחד ולשוחח. זה יהיה הבילוי היחיד, כי הרי לראות טלוויזיה או לנסוע לטייל אסור לו, זאת לפחות ידעתי.

מה איתי? מה איתי? מה איתי? אני הרי אדם חילוני. מה אכפת לי מאדם זר? זאת הבעיה שלו, לא?

שילך לישון במלון. למה עלי להרוס את סוף השבוע שלי? ואולי זאת הזדמנות שנקרתה לי בדרכי להכיר עולם אחר, אולי באמת עולם טוב יותר?

הכול נראה לי מוזר, לא מסתדר עם עצמי. לא יודע למה, לא יודע איך. איך אכין את התנאים הנדרשים? מה צריך להכין? מה לגבי קניות בשבת בבוקר? זה הרי יום הקניות הקבוע שלנו. האם יוכל אוכל שנקנה בשבת?

ומה עם קידוש? בהכנות לנסיעה לקראת השליחות לימדו אותנו קצת הלכות יהדות, שנדע איך להתנהג כשיזמינו אותנו, אבל עכשיו אני המזמין.

איזה אתגר לקחתי על עצמי? לא יודע!

אומרים שאדם ניכר בלבשו. לא שמעתי שיאמרו שאדם ניכר בכיפה אשר על ראשו. יודעי דבר יאמרו לך שיש משמעות לגיוון בכיסויי הראש של הדתיים.

כילד לא ידעתי זאת, ידעתי רק שהאנשים המוזרים האלו עם פיסת הבד על ראשם הם אנשים אחרים ושונים.

אמא אמרה שלבד על הראש קוראים כיפה, ושרק אנשים שמאמינים באלוהים שמים אותה על הראש.

אני אז לא ידעתי אם אני מאמין באלוהים, לא ידעתי מה זה אלוהים. לא הבנתי. איך אלוהים נראה? חשבתי שאולי הכיפה היא הסימן שבאמצעותו אלוהים המרחף שם למעלה יכול לזהות מי מאמין בו ומי לא...

האמת, לא היה לי חשק לברר וללמוד. למה לי לקחת ללב מה שאחרים חושבים, יש לי דברים אחרים בראש, חשבתי לעצמי כשהיתה עולה וצצה לה בראשי המחשבה למה היהודי הדתי חובש כיפה. מחשבה זאת היתה מופיעה כשמולי הלך בחור צעיר עם כיפה סרוגה, או יהודי מזוקן לבוש גלימה לבנה ועל ראשו – כמו סיר הפוך – כיפה מבד לבן המכסה את כל ראשו.

אחר כך, בהתבגרותי, הבנתי למה יהודי דתי מניח כיפה על ראשו. הבנתי שכנראה אני לא אשים כיפה על ראשי. אני חילוני. זאת המילה שהשתמשנו בה כדי להבדיל בין מי שדתי לבין מי שלא. לא היו לי חברים דתיים במסלולי חיי השונים, ולא הקדשתי לנושא מחשבה רבה.

הורי היו חלוצים שעלו ארצה מפולין, ובמסגרת ההכשרה התנתקו מהדת. אחי ואני גדלנו לעולם אחר. עולם חילוני, שמאלני.

כשחיוך רחב נסוך על פניו, ירד מהמטוס ר' אריה לייב דוידוב, יהודי כבד משקל, חובש כובע שחור שמתחתיו כיפה שחורה גדולה. ההיכרות הרשמית פינתה מקום לחמימות שקרנה ממנו והדביקה אותי. הוא מוצא חן בעיני, חשבתי, ומחשבה זאת עודדה אותי לטרוח ולספק את צרכיו, הגם שלא היו מובנים לי כלל ועיקר. ר' אריה שמח מאוד לקבל את הזמנתי לבלות במחיצתנו את השבת. בהינד ראש פטר את חששותי שמא בהתנהגותי ובמעשי אביא אותו לידי חטא.

"כשהכוונות טובות גם המעשים יהיו טובים", אמר. נסענו לשגרירות, שמנו את הדואר הסודי בכספת. כמקובל טלפנתי למשרדי "אייר פרנס" לאשרר יציאת המטוס בזמן ולהבטיח את מקומו של הבלדר. "מצטערת מאוד אדוני, אבל חל שינוי במועד הטיסה לִיאונדה.

הטיסה של אייר פרנס תמריא מחר, שבת, בשעה 12:00 בצהריים במקום ב-20:00".

קצר ולעניין, מונוטוני, כמעשה יומיום, ואני אנה אני בא. לכאורה "No problem", תופעה של מעשה שגרה, אלא שהפעם מדובר בבלדר דתי.

ברחילו ורחימו לחשתי לר' לייב כי באפריקה אין לזמן משמעות, לפעמים נוצרים מצבים שכאלה, ושהטיסה הוקדמה לצהרי שבת. מצטער, פולט ר' לייב והחיוך שהיה נסוך על פניו נעלם, אני בשבת לא אטוס.

הוא יהודי חכם ויודע שאם הוא לא יעלה על המטוס הוא לא יבצע את משימתו ומערך הטיסות ישתבש. הוא יודע שאם הוא לא טס, אני ועוד רבים במשרד החוץ ובנציגויות שבדרך יחללו שבת, ועל אף זאת הוא מודיע לי חגיגית שבשבת הוא לא טס! מה עושים במצב כזה? כיצד פותרים את הבעיה כאשר הבלדר במחצית הסיכוב בכל מערב אפריקה, וכל מערך הטיסות ישתבש? והוא חוזר ואומר: מצטער, בשבת אני לא טס!

באותו רגע הבזיק בראשי רעיון. הרעיון המטורף ביותר. אומרים "אם ההר לא בא אל מוחמד, מוחמד יבוא אל ההר".

באותו רגע החל המרוץ הבלתי יאומן של ישראלי בן 24, שכל חייו ידע לרחוק להתרחק מדבר שקר ולפעול בדרך השגרה.

בקור רוח ביקשתי מהפקידה לקשר אותי עם מנהל הסניף המקומי, מר דיבואה, אותו הכרתי בתוקף תפקידי ותמיד דאגתי למצב רוחו המרומם בעזרת משלוח קבוע של ויסקי משוכח.

"מר דיבואה", לחשתי לו כממתק סוד, "אני מרשה לעצמי לפנות אליך כידיד, וכמבין עניין בנושא בעל חשיבות בינלאומית ממדרגה ראשונה". לאט לאט רקמתי מזימתי, כשאני משווה לקולי טון מסתורי.

"תן לי לבדוק מה אוכל לעשות עבורך", לחש מר דיבואה, וקולו הסגיר את הלחץ. "אתקשר אליך בשמונה בבוקר לביתך. אני מקווה שאצליח לארגן זאת".

לא נותר לי אלא להודות לאיש. ריחמתי עליו, וכעסתי על עצמי על שנאלצתי לשקר עבור אדם שרק לפני שעה פגשתי לראשונה. מה איתי? מה איתי? מה איתי? מה זה קרה לי? אני נורמלי? נלך, אמרתי לר' לייב, ושאלוהים יעזור לנו. מחר בבוקר אדע אם הצליח.

החדר עבור האורח המכובד היה מסודר למשעי. אוגוסטין דאג לכול לפני שיצא לחופשת סוף השבוע שלו. בערב, ערב שבת, הלכנו לציר הכלכלי, בן למשפחה חסידית ששמח להפגין בנוסטלגיות בלתי מוסתרת את ידיעותיו בהלכות השבת.

חזרנו הביתה. פתאום משום מקום צצה ועלתה במוחי המחשבה המוזרה, הטיפשית והשונה כל כך: איך אדליק את המזגן בחדרו ולא אחלל את השבת עבורו?

בלאגוס הלחה המזגן הוא אוויר לנשימה, ולי מובן מאליי שהושטת היד למפסק היא פעולה הנעשית בהיסח דעת.

"Good evening, Master", קידם את פני שומר הלילה של הבניין, ניגרי, מוסלמי משבט ההאוסה שבצפון. אלו היו שלוש מתוך עשר מילים באנגלית שידע, אבל עבורי הוא היה גלגל ההצלה בהתגלמותו. הנה הגוי של שבת שלי...

בידי סימנתי כי יבוא עמנו לדירה. הוא היה רגיל לשרת אותנו, האדונים הלבנים; היה גאה לעבוד עבורנו.

כשנכנסנו לחדר ניגשתי אל מפסק המזגן וסימנתי לו בידי כי ירים אותו. באותו רגע הרגשתי אידיוט מושלם. לא יודע איך ומה, רק רוצה לברוח. מה זה קרה לי? מה הפרימיטיבי הזה יחשוב עלי? מה יספר

לחבריו? שכאן בבניין גר העצלן הלבן הגדול מכולם, שכדי להרים את המפסק מזמין את שומר הבית. באותו רגע מצאתי מה המשותף לבוגר אוניברסיטה המשרת כשליח מדינה ולמוסלמי משבט ההאוסה שרק לפני שנה ראה לראשונה מכשיר טלוויזיה: שנינו לא הבנו למה האורח לא יכול להזיז את המפסק בעצמו.

לבסוף, כשידי האחת במרחק סנטימטר מהמפסק והשנייה אוחזת בידו השחורה של שומר הבניין, שאת שמו לא ידעתי, בא לציון הגואל וזרם אוויר קריר זרם לחדר המהביל.

בשמונה בבוקר, בדיוק, צלצל הטלפון בחדרי. הרמתי את השפופרת מיד בצלצול ראשון, שאלוהים לא ישמע שאני מחלל שבת עבור יהודי חרדי.

"הצלחתי", התרונן קולו של מר דיבואה. "אל תשאל איך עשיתי זאת, אבל הזזתי את מועד הטיסה כבקשתך. אני מקווה שבכך תרמה 'אייר פרנס' לפגישה סודית של נציג מדינת ישראל עם נשיא ניגריה היום, אני מקווה שבכך יושם קץ למלחמה הפנימית בניגריה. אני בטוח שאתה תדע להעריך זאת".

"אני מאוד מודה לך, אדוני". הבלתי יאומן קרה. "מתי הטיסה תצא?" הקשיתי.

"בקושי רב הצלחתי להזיז את הטיסה לשעה 19:00, וזה סופי". "תודה מקרב לב", לחשתי בשקט, "אבל בדיוק הצלחנו לפתור את הבעיה. בדיוק עמדתי להתקשר אליך".

כעת צצה בפני משימה חדשה, לא פחות מורכבת. איך אסביר לגוי כמוהו שהשבת יוצאת בניגריה בדיוק בשעה 19:00?

מעבר לקיר

תחושת הערפול זוחלת מהסנטר, דרך הלחיים, לעיניים העצומות המייחלות לאובדן המראות והזיכרונות, לשקט שלאחר הסערה. תחושת הערפול מתקדמת לאטה לצדעיו המאפירים של גבר בשנות החמישים. תחושת הערפול נהפכת לנים לא נים, הנשימות נעשות קצובות יותר, תם יומו, שקט.

ברגע מסוים תש כוחו, הוא חש שהנה המנוחה מתקרבת ואז נשמעו הצעדים.

מבעד לרסיסי החלום ההולך ומתהווה נשמעות נקישות של נעלי עקב גבוהות.

הרעש קרב, אליו מתלווים פרצי צחוק משוחרר וברקע לחישות עגבים של גבר שצעדיו אינם נשמעים.

הקולות מתקרבים אל חדרו. החלום המתהווה מתנפץ לרסיסים. הרגע לו ייחל, רגע השקיעה בשלווה נמוג. לא נותר אלא להתיישב על המיטה הזרה לו ולהמתין לרעש שיחלוף.

כאילו כדי להכעיסו, נעצר הזוג ליד החדר הסמוך. הוא ניגש ופותח סדק קצר בדלת. למזלו לא הבחינו בו עת סקר אותם לשנייה ומיד סגר בחזרה את הדלת. זוג נחמד, לא צעיר במיוחד, אבל המבט

הקצר הספיק עבורו כדי לקלוט שלא תהיה לו הזדמנות לישון בשעה הקרובה.

הם נכנסים לחדר ומבעד לקיר הדק הוא שומע את הלחישות, מלוות ברשרוש בגדים נזרקים, ולאחר דקה או שתיים הקולות הופכים לאנחות אוהבים, אנקות וריגושים, צעקות וצחוק. חלפה לה שעת החסד והגיעה שעת האימה.

שעה ארוכה נלחם בדמיונו הפרוע שכל כולו תיאור זימתי של זוג הגונב רגעי התעלסות זרים בחדר מלון. הוא לא עשה לעצמו הנחות, כאשר בראשו תיאר לעצמו את אשתו היקרה, שחגגה אתמול את מסיבת חנוכה עם חבריה לעבודה, מתגנבת עם אחד העובדים לחפז מסעיר. לבסוף הצליח לשכנע את עצמו שזה רעיון עוועים, שאשתו נאמנה לו ורעיונות כאלה זרים לה.

מעשה האהבה בחדר הסמוך הגיע לשיאים חדשים והוא לא יכול היה יותר. קם, לבש את בגדיו המקומטים, וירד לבר. הוא היה עייף, עצביו מרוטים. התיישב ליד הבר, סוקר במבטו את הנוכחים. בין האנשים הבודדים צד מבטו את דמותו של יצחק, מנהל החשבונות במשרדה של אשתו. הוא זכר אותו מהטויל המשותף שערכה החברה לעובדיה ובני/בנות זוגם בקיץ שעבר. חשב לצאת מהבר כאשר תפס אותו יצחק במבטו כמוצא שלל רב. הנה בן שיחה להתרועע ומיד פנה אליו ב"הלו", כאילו היו חברים משכבר הימים.

לא יכול היה לסגת ונאלץ להצטרף לשולחנו של יצחק. סקרן היה לשמוע מה יספר יצחק על הנשף שהיה אתמול. האם היה שם? האם ראה מה היא עשתה? האם ינסה לבדוק מדוע לא בא? האם ישאל אותו למעשיו במלון?

הוא עזב אתמול את הבית מיד כשחזרה, כולה עליזה וצוחקת ומבט מוזר בעיניה.

זה היה השיא. חודשים הוא מסתובב מובטל וכל עתותיו בידו. ואילו היא יוצאת בבוקר לעבודתה בשמחה מופגנת, כאילו העולם כולו מחכה לה, והוא נשאר לספור את הדקות עד שתחזור. התהפכו היוצרות בבית. קשה לו לחיות כך, ועם זאת הוא מסרב לשמוע את תחינותיה שייקח עצמו בידיים, ימצא עבודה אחרת, ילמד או יעסוק בתחביב כלשהו.

אתמול, כששבה הביתה, בישרה לו על המסיבה הצפויה, מסיבה אליה יוכל להצטרף והוא, לא הבין למה, סירב. היא נפגעה מאוד, הוא הרגיש זאת, אבל התעקש לעמוד על שלו.

אז היא הלכה לבדה, כועסת אבל נחושה: היא לא תוותר על המסיבה! והוא נשאר בבית לבד. גבר מזדקן שאשתו הצעירה ממנו בעשר שנים יוצאת למסיבה לבדה, שם היא לא תהיה לבד. אישה יפה שכמותה, שאותות הגיל לא ניכרים עליה, מושכת גברים. היא יודעת זאת והוא יודע זאת. והוא נתן לה ללכת לבד. בהכרה ברורה של אותה אל עולם הפיתויים, את אשתו הנאמנה.

לפעמים היה שואל את עצמו במה זכה שהאישה האהובה, הצעירה והיפה, תאהב אותו כל כך, שתגרום לו לאושר רב עד שחבריו קינאו בו על מזלו והיו שולחים מדי פעם עקיצות קלות שהיו מעידות על קנאתם.

הם קינאו בו, והוא קינא לה.

ועם זאת מרירותו היתה כה גדולה שסירב ללכת עמה.

אז למה הוא מאשים אותה?

כל אותו הזמן היה יושב ליד שולחנו של יצחק, המלהג עמו על חיי רווק מזדקן וגלמוד והוא מהנהן בראשו, משים עצמו כמאזין.

ואז יצחק משך בשרוולו ולחש לו באוזנו: אתה לא מתאר לך באיזו אישה מקסימה זכית.

היא בלטה ביופייה מעל כולם, חבל שלא ראית. דרך אגב, למה באמת לא באת? היה ממש נעים.

הוא מלמל משהו על התחייבויות קודמות, אבל יצחק לא באמת רצה לדעת. לא כל יום מישוהו מקשיב לו.

והוא הקשיב, כי מהרגע שהוזכר שמה של אשתו נדרכו חושיו. זאת ההזדמנות לדעת מה היה שם!

ופתאום כבר לא היה כל כך בטוח.

ויצחק ממשיך לספר על המסיבה, מי היה, והכיבוד, והתוכנית, והריקודים... ולשאלתו מספר יצחק, כי היא רקדה כל הזמן בחופשיות והנאה. והוא נדרך ומנסה לדעת יותר, ויצחק מספר על ההוא שרקד עמה והשני והשלישי והיא רקדה ורקדה... וכאילו יצחק מרגיש הנאה ויודע שבדבריו אלה הוא מכאיב לו.

באותו רגע קלט את הזוג מהחדר הסמוך נכנס לבר.

גם זר היה מבחין באותו הרגע שמשוהו נפלא קרה להם.

הם הסתכלו סביב עד שקלטו את יצחק ואותו במבטם, ומיד בחיוך רחב צעדו לקראתם.

יצחק קם וחייב את האישה, ולאחר מכן לחץ את ידי הגבר.

תכירו, פנה אל הזוג, זה עמיחי, בעלה של יעל אותה פגשתם במסיבה אתמול. עמיחי, זאת אחותי ובעלה שבאו לבקר אותי מארצות הברית.

הוא לחץ את ידיהם בהיסוס קל, והם התיישבו לשולחנם.

יצחק ביקש סליחתם ויצא למספר דקות.

הוא היה נבוך, הרגיש כמציצן שנתפס בקלקלתו, אבל באיזה שהוא מקום רווח לו.

כן, לא תמיד הכול כל כך מסתורי. ולחשוב שהוא ייחס לזוג הנחמד

הזה מחשבות זימה. ואולי לא הכול ברור, והעובדה שחזרה שמחה
מהמסיבה עדיין לא אומרת דבר. ובכל זאת...
את הדממה שהשתררה הפסיק הגבר שהצטרף לשולחן כשניסה
לפתוח בשיחה:

אנשים מאוד נחמדים היו במסיבה אתמול, שמחנו גם להכיר את
אשתך. יצחק צירף אותה לשולחנו בסוף הערב. היה מאוד נחמד
לשוחח, כך שלא הרגשנו שחלפו שעות. פתאום ראינו שכל כך מאוחר
והיא חששה שתדאג לה, אז הסענו אותה לביתה...
סליחה, קרה משהו לא בסדר?
לא פשוט נזכרתי שעלי לחזור הביתה.

אישה עצמאית

אריאל נמנם קלות לאחר יום עבודה מפרך, כשנשמעה הנקישה בדלת. ככל שהיתה חלשה, ושקטה, העידה על מצוקה של אדם המהסס להטריד זרים בבעיותיו, אך יחד עם זאת לא יכול לשמור את סודותיו הכמוסים לעצמו. הוא היה בטוח שזה הסיפור. מאז ומתמיד הרגיש אריאל כי כוחות נסתרים חבויים בתוכו.

לכן קם וניגש לפתוח את הדלת. הוא היה עייף, לאחר יום עבודה מעצבן ומתיש, והרשה לעצמו ביום קיץ לוהט להשתרע על הספה החדשה בסלון – שאת הכיסוי ממנה לא הסיר – במלוא לבושו, כולל נעלי העבודה והחולצה המיוזעת, בהתעלמות מטרוניותיה הצפויות של אשתו היקית שיצאה לפטפט עם חברותיה.

ואכן בפתח עמדה מרים, השכנה ממול. היא היתה כולה נסערת, עיניה מתרוצצות אנה ואנה, ולפני שהספיק לפתוח את הדלת לרווחה נדחקה פנימה. מבלי לשאול את רשותו סגרה את הדלת מאחוריה, כשהיא מביאה אצבע לפיה בבקשה מובנת לכול כי ישמור על השקט.

תמיד חיבב את מרים, ואפילו בסתר לבו חשק מאוד באישה החושנית שעכשיו עמדה למולו וסערת רגשותיה התאימה לתיאור הסקסי של דמותה שהופיעה בחלומותיו הרטובים.

הוא לא הכיר אותה היטב, בקושי שוחחו בעבר. אולי בגלל פרץ

בעלה, איש גס רוח בעל מבט מאיים. לאחר מספר ניסיונות התקרבות של אריאל ושושנה אשתו להתיידד עמם, ניסיונות שנתקלו במבט חשדני, החליטו לחדול מכך.

"אסור לפרץ לדעת שאני כאן", היא לחשה, "עוד מעט הוא יבוא הביתה ואני בטוחה שאחרי שיחתי הטלפונית עמו, הוא רוצה לרצוח אותי". היא פלטה באימה. "הוא מסוגל לכול, ואני? אני מה עשיתי? בסך הכול רציתי לעשות מעשה טוב, עבורו, למעננו, למען עתידנו, למען שירי הקטנה; אתה יודע שפרץ לא כל כך בריא וחשבתי שכך אבטיח לנו ביטחון בעתיד".

היא דיברה ברצף, בלי הפסקה, בלי לקחת אוויר, כאילו פחדה שעוד רגע תיפתח הדלת ופרץ יופיע.

איזה מצב טיפשי, הרהר לעצמו, עומדת לפניך אישה צעירה ויפה, כולה אחוזת חיל ורעדה, ואינך יודע מה לעשות ואין אפשרות להשחיל מילה.

"אני מוכרחת לספר לך הכול. לפחות אתה אולי תצדיק אותי". לחשה, כאילו מחפשת מישהו שיעמוד בפרץ מול פרץ.

"אולי תירגע? אולי תשבי? אולי תשתי כוס מים?" אריאל ניסה לעצור את שטף דיבורה, ללא הצלחה.

"לא, לא, לא. הוא היה ממש מקסים", המשיכה בשטף דיבורה, מפנה אליו מבט נואש ומצפה לעזרה, "הוא הקשיב לי, הוא התעניין בי ובמעשי, איך אני מסתדרת עם שירי הקטנה. הוא סיפר לי שהוא נציג חברת הביטוח 'מגדל' והראה לי את כרטיס הביקור שלו. הוא שאל על פרץ, בריאותו ועבודתו, ואני סיפרתי לו הכול. סיפרתי לו גם שלפעמים פרץ מתלונן על כאבים בחזה ובקופת חולים שלחו אותו לקרדיולוג. הוא סיפר לי סיפורים על משפחות שהבעל החולה נפטר והשאיר את האישה עם ילדה קטנה וללא ביטחון כלכלי, ואז

הוא הסתכל על שירי ואמר שהילדה היתומה היתה מאוד דומה לשירי, ואחר כך הוא אמר שאני חייבת לחשוב על העתיד.

"הוא היה כל כך מתחשב, הוא שמע שמצבנו הכלכלי איננו מהטובים ביותר ולכן אמר שהוא מוכן לעזור לי. אם אשלם במזומן, אז במחיר חד-פעמי של אלף שקל, יבטח אותי ואת פרץ בביטוח חיים של מיליון שקל. ידעתי שהוא צודק, ידעתי שאני חייבת לעשות את זה. ידעתי שהגיע הזמן שאהיה עצמאית ואקבל החלטות נכונות. רק השבוע קראתי בעיתון 'לאשה' שאישה מודרנית חייבת לשלוט בגורלה, ולכן חתמתי על הטפסים ושילמתי לו את כל הכסף מחסכונות שצברתי, שאפילו פרץ לא ידע עליהם. האם משהו לא בסדר כאן?" שאלה בהרגשת הקלה, ובתווה שהתחזקה במהלך דבריה שאולי אני אשכנע את פרץ שלא יכעס.

"לי זה נראה במבט ראשון לא נורא כל כך", ניסה אריאל להרגיעה, אם כי בלבו הבין שהסיפור איננו שלם. בזהירות שאל: "אז למה פרץ כועס? האם זה בגלל שלא התייעצת עמו קודם?"

"לא", לחשה, "לפני שהאיש הלך הוא שיבח אותי, ואמר שההסכם צריך להישאר סוד בין שנינו בלבד ולאף אחד אסור לדעת על כך. זה תנאי ראשון של ההסכם! שאף אחד לא ידע על כך. אם יתברר שמישהו, אפילו במשפחה, ידעו על כך, אזי החוזה יבוטל, הביטוח לא יהיה בתוקף ואת אלף השקל אפסיד, ואני כל כך רציתי להבטיח את עתידנו וחתמתי ואחר כך, אחר כך הייתי כל כך מאושרת, ואז היא פרצה בבכי שלא ניתן לעצור, 'אז אני רציתי לשמח את פרץ וסיפרתי לו...'". אני חייב לעודד אותה. מסכנה, היא אישה טובה שנפלה בפח שטמן לה הנוכל, נבלה!

"זה רק כסף, זה לא כל כך נורא. אני אסביר לפרץ שכוונתיך היו טובות, ואולי אפילו נתפוס את הנוכל והכסף יושב לך". אני לא האמנתי שזה ייתכן, אבל לפחות ניסיתי.

הדלת נפתחה לפתע ובפתח עמדה רעייתי.
ניכר עליה שהיא משתאה על הביקור הבלתי שגרתי של שכנתה,
הדומעת.

"מה נשמע? מה שלומך? קרה משהו?"
"לא קרה משהו מיוחד, מעבר לכך שמרים מפחדת לחזור הביתה".
"מדוע?"
אריאל החל לספר בקולו השקט את סיפורה של מרים, משקיף
עליה מהצד.

"היא מפחדת מבעלה כי בתום לב התכוונה לסדר להם ביטוח חיים
אבל היא הפסידה את כספה... מה קרה לך רעייתי? את מרגישה לא
טוב?"

כבוד השופט

אדוני,

אני יודע שהסיפור אולי יישמע לך מוזר. מה לי, אדם מכובד ומבוגר, העובד בתפקיד בכיר במוסד ציבורי ידוע, נשוי עם ילדים ונכדים חמודים, ולסוחר הסמים השמן הזה?

אבל אנא אדוני השופט, הרשה נא לי לספר לך – אני מבטיח שזה יהיה קצר – מה קרה ביום חמישי האחרון בתשע בערב, כשעצרו אותי שני השוטרים האלו באשמת עסקת סמים. אותי! שלא ראיתי מימי איך סם נראה, שלא לדבר על כך שלא נגעתי בו אף פעם בשישים שנות חיי. הכול התחיל בזה שאני, כבוד השופט, שהחטא היחיד שלי הוא חטא הכתיבה, ובכן ביום חמישי הגעתי כמנהגי לרחוב העבודה 28, לסדנת כתיבה. הופתעתי שהמנחה, סופר ידוע שלא הייתי רוצה לנקוב בשמו מפאת כבודו בסיטואציה מביכה זאת, ביקש מכל התלמידים לצאת ולנסוע באוטובוס, לשוחח עם הנוסעים ולכתוב סיפורים על האנשים שפגשו. האמת, הדבר לא כל כך נראה לי, וחוזן מזה הייתי מאוד צמא, אז החלטתי לעצור בפיצוצייה בפינת רחוב מכבי ורחוב קינג ג'ורג'. אתה יודע, כבוד השופט, שבשעה כזו הרחובות די שוממים באזור זה. בפיצוצייה שמתי לב לראשונה לאדם צעיר, שחרחר ושמן עם תלתלים, כן אדוני, אני מתכוון לסוחר הסמים הזה. לא הכרתי אותו קודם. הוא היה עסוק במילוי טופסי הגרלה. לתומי

חשבתי שמדובר במילוי טופסי טוטו, הרי היה יום חמישי בערב. יש לי כמה חברים שאני לא יכול לקבוע פגישה עמם ביום חמישי כי הם עסוקים בניסיונות להיות עשירים מהטוטו.

הזמנתי מהמוכר כוס מיץ תפוזים סחוט טרי, ועד שיכין לי, כדי שלא אשתעמם, נראה היה לי טבעי שאעביר את הזמן במתן ייעוץ לאיש הזה איך למלא את הטוטו. האמת שאני קצת מבין בכדורגל. אז שאלתי אותו אם הוא ממלא טוטו. הוא הסתכל עלי במבט מלא בוז וחמלה ואמר שטוטו זה לא בשבילי, הוא מהמר כבר ושולח רק צ'אנס. אני לא ידעתי מה זה צ'אנס והוא הסביר לי שזאת הגרלה שתוך שלוש שעות אפשר לדעת אם זכית. שאלתי אותו אם זכה פעם. המוכר התערב בשיחה ואמר שהאיש כבר זכה פעם ב-20,000 שקל לאחר שמילא בפיצוצייה שלו את הטפסים.

האיש הזה, שיושב כאן עם הראש למטה, היה מאוד גאה באותו רגע מהכבוד וההערצה שקיבל.

אני לא התביישתי, וכדי שיהיה לי סיפור מעניין המשכתי לראיין את הסוחר. שאלתי אותו אם הוא נתן טיפ למוכר כשזכה.

מיד הבנתי שזאת נקודה רגישה אצלם. המוכר, שלא רצה להפסיד קליינט חשוב כל כך, אמר שהוא לא חייב לתת ויכול לעשות כרצונו. אז שאלתי אותו – האמת שזה קצת הרגיז אותי שהוא לא נתן טיפ למוכר – אם זאת הפעם הראשונה שהוא מהמר כיום, והוא ענה שזאת הפעם השנייה היום שהוא שולח טפסים ב-1,000 שקל ועוד מעט יטלפן לברר אם זכה.

כבוד השופט, אני לא יודע מה קרה לי באותו רגע, אבל פתאום אמרתי לו שיש לי הרגשה שהיום הוא זכה ב-10,000 שקל.

חשבתי שישמח לשמוע זאת, אבל האיש החצוף הזה הסתכל עלי במבט משועשע ואמר לי: "אתה נחמד אתה, אתה אולי לא הכי חכם, אבל אתה נחמד".

כזה חצוף, הוא לא מכיר אותי ואומר שאני לא חכם. אז קצת התרגזתי ובנוכחות המוכר אמרתי לו, "אז תטלפן עכשיו ותראה". הוא טלפן ופתאום נעשה חיוור, התיישב ליד הדלפק, ואמר "אלוהים, מאיפה הוא ידע שאזכה? וואלה הוא גדול". וקם וחיבק אותי.

האמת, כבוד השופט, שאינני יודע מאיפה זה בא לי הניחוש הזה. באותו רגע אפילו חשבתי שאולי אעזוב את העבודה וגם אני אהיה מהמר.

ועכשיו, ברשותך כבוד השופט, כן אני כבר מסיים, פתאום האיש הזה מכניס את היד לכיס, שולף ערימת שטרות של 100 שקל וסופר 10 שטרות ונותן לי. יפה מצדו, אבל אז אמרתי לו יפה תודה, כי אני לא רוצה טובות מאנשים זרים, והחזרתי לו את הכסף שלו. פתאום קפצו עלי שני השוטרים האלו, שהתחבאו כנראה בחנות הסמוכה, וגררו את שנינו לניידת.

אז אני מבקש, כבוד השופט, שתסביר לי – למה מאשימים אותי?

השחקן

אני שחקן ידוע ב"הבימה". כך יודעים כולם, ורק אני לא יודע.
בהצגה האחרונה שהשתתפתי בה, שיחקתי את תפקיד המכשף מול המלך הרע. איזו הצגה? אל תשאלו.
הצגה זאת הוצגה בהצלחה גדולה פעמים רבות בעבר, כך הבנתי. עתה פנו אלי וביקשו ממני להשתתף בהצגות נוספות.
לפני החזרה הגנרלית הבהרתי שאינני זוכר דבר. השחקנים וההנהלה הרגיעו אותי: "תראה שהכול יהיה בסדר".
ניסיתי להתרכז ולהיזכר בטקסט ובתפקידי, אך ללא הצלחה. החלטתי לא להגיע לחזרה והיא התבטלה. הרגשתי לחץ איום. שמועות הובאו לידיעתי שבעיתונות מתחילים לשאול שאלות.
כולם ניסו להרגיעני: "תירגע, עד ההצגה הכול יבוא על מקומו בשלום". ביקשתי וקיבלתי את המחזה. הוא היה כתוב על רצועה ארוכה, כמו אוסף של מדבקות מקופלות כאשר חלק מהמדבקות מקולף ומתחת טקסט וחלק מכוסה. השורות של התפקיד שלי משום מה היו מכוסות. לא הצלחתי לחשוף אותן.
יום ההצגה קרב. בעיתונות וברדיו הודיעו שכל הכרטיסים להצגה נמכרו. אני יודע שעתה לא ניתן לסגת ואת הטקסט שעלי לקרוא, אינני זוכר.
ביקשתי שיעמידו לרשותי לחשן. בקשתי נענתה בחיוב.

ערב, הקהל זורם לאולם. בחרדה ובדריכות אני ממתין לרגע, כשלפתע אני רואה את אחי, כשהוא בדרכו החוצה לקנות שתייה. הוא מספר לי שגם אשתו נמצאת כאן, ותבוא לבקרני לאחר ההצגה מאחורי הקלעים.

מלבישים אותי בגלימת מכשף ואני תמה שלא מבקשים ממני להוריד את הגופייה. אני חושש שמכשף הלוכש גופייה מתחת לגלימה איננו אותנטי. ושוב כולם מרגיעים אותי: "אל תדאג, נעזור לך, נלחש לך".

אני מנסה לזכור לפחות את שני המשפטים הראשונים של תפקירי, אבל הכול אטום בזיכרוני.

האולם מחשיך, וללא הודעה מוקדמת נפתח המסך. חלק מהצוות עדיין לא התארגן, ואני ביניהם.

אינני מכיר את המלך שמתייצב בקצה הבמה. באימה אני מבין שתפקירי כעת להיכנס לבמה, אבל אינני זוכר את הוראות הבמאי. אני נכנס בצעדים מהירים ואינני מסוגל להוציא קול. אני מחליט: הכול אבוד, אני יוצא מהמשחק ולעזאזל עם כולם. אני קופץ קדימה וצועק: "אל תעשו זאת".

... מתעורר.

אני בוהה בתקרה, מתקשה לחזור למציאות האפורה. מה עם הקהל? הכול נשאר תקוע? כיצר עשיתי זאת?

כל אותו היום הסתובבתי טרוד. כשהגיע הערב התחלתי לחשוש שמא הסיפור יחזור על עצמו.

לקראת חצות נכנסתי למיטה. השתדלתי לחשוב מחשבות על נושאים שונים.

ואז...

"אל תעשו זאת!" קראתי בקול רם למלך ולפמלייתו, "אל תעשו

זאת, פן תעוררו את חמתי", המשכתי. מחיאות הכפים של הקהל קיבלו את כניסתי לבמה ופתאום הכול חזר ובא אלי. מחיאות הקהל שככו וההצגה המשיכה להתנהל בקצב נפלא. אהבתי את תפקידי והרגשתי זו הקרינה לשאר השחקנים ולקהל שישב בחשכת האולם.

כמו כל דבר טוב, ההצגה הסתיימה. מחיאות הכפים, שאנו השחקנים כה אוהבים, הביאו אותנו אל קדמת הבמה כעשר פעמים. בפעם האחרונה התלווה אליהם צלצול טורדני, שלא פסק. לפתע חשתי יד נוגעת בכתפי ושמעתי את קולה המוכר של רעייתי: "מה קרה לך? למה אתה לא קם? כבר כמעט שבע".

אוטומטית קמתי, מחיאות הכפיים עדיין מהדהדות בראשי. אין לי הסברים לאשר קורה לי, חשבתי לעצמי כשנכנסתי למכונית. חניתי באחד מרחובותיה הסואנים של תל אביב. שתי נשים שפסעו ברחוב ניגשו אלי, נפעמות ונרגשות: "הרשה לנו להודות לך על התענוג הגדול שהסבת לנו במשחקך בהצגה אמש", אמרו ולחצו את ידי.

היה היה פעם

היה היה פעם בחור צעיר, "יורם", נשוי ואב, שנאלץ לעבוד למחייתו גם בשבתות כמנהל במועדון נופש בפרוורי תל אביב. באותו בוקר שבת אביבית, עבר הבחור באולם הקבלה העמוס בחברים, המשילים את כסות החורף מעל גופם ומסתכלים בעיניים כלות על היום היפה הקורץ להם, ועל משטחי הדשא והבריכה אליה ירוצו ברגע שיסדירו כל הנדרש במשרד.

היה היה פעם בחור צעיר, אברך ישיבה מבני ברק, ה"כלוא" מדי יום ביומו בישיבה ומתעמק בפסוקי הקודש. אבל אברכנו שהרגיש קדחת אביב בחלציו, לא התגבר על יצרו ובאותה שבת קודש משכו אותו רגליו אל הגדר המקיפה את משטחי המועדון, דרכה יכול היה לראות את הילדות היפות החושפות את חמוקיהן לשמש הרכה. המראה הכה בו בכל כוחו עד כי מבלי משים חיפש ומצא פרצה בגדר וחמק פנימה.

היה היתה פעם בחורה צעירה, שבחרה להרוויח את לחמה במקצוע העתיק בעולם. באותה שבת אביבית, בחרה את שדה הציד שלה בשדות המקיפים את המועדון בפרוורי תל אביב.

היה היתה פעם בחורה צעירה, שבחרה להרוויח את לחמה בשמירה על החוק. באותה שבת, עבדה כשוטרת סיור בתחנת המשטרה ב... אתם כבר מנחשים.

והאברך שלא התגבר על יצרו הושיט ידיים למקומות מוצנעים, נתפס על ידי אבות זועמים והובא למשמרת לאולם הקבלה של המועדון.

והבחור באולם הקבלה, שקיבל את האברך למשמרת, טלפן לשומרים על החוק שיזדרזו ויבואו לקבל תחת חסותם את האברך. והבחורה האמורה לשמור על החוק, עסקה באירוע אחר והתמהמהה לצאת למועדון לעצור את האברך.

והבחורה העובדת למחייתה בסיפוק הצרכים הבסיסיים המשיכה במלאכתה להביא פורקן לזכרים מיוחמים, ליד הכביש המוביל למועדון.

והאברך ניצל רגע של חוסר תשומת לב מצד המנהל ויפרוש כנפיים ויעשה ויברח.

ובאותו רגע הגיעה השוטרת לעוצרו. והמנהל כעס על הזמן הרב שעבר עד לבואה.

לאחר התנצלותה החליטו שניהם לנסוע יחדיו לחפש את האברך. בדרך, ברכב המשטרה, עברו השניים ליד עלמת החן שחיכתה ללקוחותיה בשולי הכביש. נאמנה לתפקידה עצרה השוטרת את הרכב ואספה את העלמה, להוליכה אחר כבוד למעצר. וכך נסעו להם ברכב כשהשוטרת נוהגת ומאחור מצטופפים שני אנשים שאף פעם לא היו נפגשים אלמלא קרה מה שקרה. ובאותו רגע נשאלה השוטרת בקשר על ידי מפקדה למעשיה.

"אני כרגע מטפלת במעצר סוטה מין". והגברת הצעירה שישבה במושב האחורי של הרכב המשטרתי, הסתכלה בבוז ובתימהון בבחור שישב על ידה, ואמרה: "עליך לא הייתי מאמינה!"

איזה שווה זה

"איזה שווה זה, מה זה פיצוץ, הייתי דוהרת עליו עד לאמריקה", אני שומע אותה לוחשת לחברתה מאחורי גבי. "תראי מה זה חתיך". נוכחותה מורגשת בניחוח הכושם הלימוני האופף אותה, ומעבר לבושם אני מריח את ריח גופה הרענן. מעניין שאינני חש בריחה של חברתה, היושבת כנראה רחוק ממנה.

"ענבל, את לא רואה משהו מוזר בהתנהגותו? חסר לך מחזירים, יפהפייה שכמוך?" משיבה לה חברתה.

"הוא משהו מיוחד. על אחד כזה אני חולמת מזמן", היא משיבה בלחישות.

אני יודע שבי הן מדברות. תמיד נעים לשמוע מחמאות. אני חושב שסוף הסיפור יהיה דומה לקודמיו. כבר התרגלתי.

אין זאת הפעם הראשונה שאני מושך את תשומת לבן של הבנות, ותמיד אני מקווה שהאכזבה לא תשתלט עליה ועלי כשיתברר להן כי...

...

היום הכול אמור להיות אחרת. לראשונה בחיי אני אמור להרגיש, לחוש, לטעום את הטעם אליו אני נמשך כמו כל בחור צעיר וחסון. היום זאת תהיה הפעם הראשונה שאטעם טעמה של אישה. אבא אמר שלכבוד יום הולדתי השמונה-עשר אזכה לכך.

...

נעים לשבת כאן בבית הקפה. אבא אומר שאנו נמצאים בבית קפה על שפת הים בטיילת של תל אביב.
רעש בלתי פוסק של מכוניות טורד את מנוחתו. קולות ורעשים שאינני מזהה את טיבם מתערבבים בקולות האנשים הנעים בכביש שמאחורי גבי ברעש מונוטוני.
אני רגיל לשקט שבחצר המשק, שקט שלעיתים נדירות מופרע ברעש מכונית מתקרבת, דלתות נסגרות ונפתחות, קולות הנביחה של חומי, כלב הזאב הקשור לעץ הלימון שבחצר.

...

תחושה נעימה של חמימות עוטפת אותי. באוויר ישנה לחות ואני מרגיש שמחר ירד גשם.
אתמול התגייסו אחרוני חברי לכיתה לצה"ל, הם באו להיפרד ממני ואיחלו לי מזל טוב ליום הולדתו. חברים טובים, בייחוד דני שניסה להסביר לי שלא הכול טוב בצבא, ואמר שהוא חושש שיהיה לו קשה להתמודד עם המשטר הנוקשה. כאילו רצה לנחם אותי שאינני מפסיד דבר מכך שאינני מתגייס.
הוא חבר טוב, אבל גם חבר טוב לא יכול להיות במקומך ובמצבך...

...

אני חזק ואופטימי מטבעי, ולמדתי להתגבר על מוגבלותי.
זה לא הזמן להרהורים כגון אלו. אני קם מכיסאי, מתכופף וחופן בידי את החול הרך. כל כך נעים למגע, הוא מזכיר לי את משחקי

הילדות ששיחקתי כאשר אבא הרחיב את הבית והמשאית הביאה זיפזיף לחצר.

...

אבא, שישב עד כה בשקט, כאילו הבין שאני רוצה להתרכז בקולות ובריחות החדשים האופפים אותי, הודיע כי הוא הולך להסדיר את העניין המובטח במלון הסמוך ויחזור לקחת אותי בעוד כרבע שעה.

כאילו לרגע הזה חיכתה ענבל. אני שומע אותה כמה ממקומה ופונה אלי: "היי, אני ענבל". ולפתע אני מרגיש את גלי הקול המשתנים בדיבורה, למעלה למטה ושוב, לאחר הפסקה קלה, למעלה למעלה.

"אפשר להצטרף אליך לשולחן?"

"בבקשה", אני אומר ומחווה בידי לעבר כיסאו הפנוי של אבא. אני שומע את הכיסא חורק קלות, היא מתיישבת ומיד פונה אלי בקול צלול וברור. "אני מביטה בכך כל הזמן, יש בכך משהו מיוחד. איך קוראים לך?"

יש צליל יפה וענוג לקולה, מתמשך ומושך. בהתרגשות שקשה להסוות אני משיב: "יובל, ואני שמח שהצטרפת אלי. אני מקווה שאת מבינה ולא תכעסי עלי, אם אבקש את רשותך לשרטט בידי את תווי פנייך".

אני אומר זאת ואינני מבין איך הרהבתי עוז לומר זאת בשיחה ראשונה לאישה זרה.

ואולי היא איננה זרה? אישה זרה היתה נרתעת.

ענבל צוחקת ואומרת: "ברצון רב", כאילו ציפתה לכך.

אני מושיט ידי בהיסוס לעבר מקור קולה והיא לוקחת את ידי

בבטחה בידה ולאט לאט אנו חולפים על מצחה, עיניה, אפה, ידי
מתקרבת לפיה...

...

באותו רגע אני שומע מבעד להמולה את צעדיו המתקרבים של אבא.
פתאום קול הצעדים נפסק, עדיין במרחק.
"אבא", אני קורא לו, "בוא, תכיר, זאת ענבל, ענבל זה אבי". נעים
מאוד, אני שומע את שניהם ממלמלים בו זמנית. אני לא נותן לשום
דבר לפגוע ברגע הזה ואני מוסיף מיד, "אנא השאר אותי כאן לעוד
זמן מה עד שתסדיר ענייניך, ואנא בטל הפגישה המיועדת לי!"

שכנות

כן,
שלום,
שלום,
אני שושנה, השכנה ממול, ברוכה הבאה לבניין,
תודה רבה,
אני שמחה שבחורה צעירה ויפה כמוך באה לגור לידנו,
תודה.
רציתי כמנהגנו לאחל לך הצלחה, והבאתי לך עוגת דבש שאפיתי
עבורך,
תודה, לא היית צריכה לטרוח,
זאת לא היתה טרחה, זה כיף. עשיתי ארבע עוגות, לשתי בנותי
ושתי כלותי, ולשמונת הנכדים כן ירבו. וחשבתי שעוד עוגה אחת זה
כבר לא הבדל גדול. חוץ מזה, אני מקווה שאותך, כשכנה, אראה יותר
מאשר אני רואה אותן.
נו באמת, הן בנותייך וכלותייך ואני שכנה, וחוץ מזה אני חוששת
שלא נוכל להתראות הרבה כי אני עובדת עד מאוחר וגם לומדת
באוניברסיטה.
הו, זה מאוד מעניין להכיר אותך, אפשר אולי להיכנס?
סליחה, לא שמת לי לב שלא הייתי מנומסת, אבל הדירה מבולגנת

ואני צריכה להספיק לסדר. עוד מעט אמי תבוא לבקר והיא מאוד מאוד לא אוהבת אי-סדר, אף על פי שהיא מכירה את בתה הבלגניסטית.

אין בעיה, אני רגילה לבלגן. הנה, אניח את העוגה על השולחן במטבח... איזה סרוויס יפה יש לך, וגם הכיסאות מאוד יפים, האם קנית את הכיסאות האלה? הבת שלי התחתנה לא מזמן והם קנו פינת אוכל גועלית! את שומעת, גועלית. אבל לא אמרתי כלום. למדתי לא להתערב בענייני אחרים. הו, סליחה, אני מדברת יותר מדי?

לא נורא, רק חשבתי. אולי נמשיך בפעם אחרת, זה בסדר אני כבר זזה, אני עוד צריכה לתפור את המכנסיים של משה הקטן. כל פעם הן נקרעות וגיסתי חנה לא יודעת לתפור. שמעת דבר כזה? היא לא יודעת לתקן מכנסיים ומתחתנת. אני גם לא יודעת לתקן מכנסיים, כנראה זאת הסיבה שלא התחתנתי.

כפרה עלייך, יפה כמוך, הגברים בטח עומדים בתור אצלך, אבל להם אני לא פותחת את הדלת כמו שפתחתי לך, שושנה. נו טוב, אני אישה זקנה, את לא כל כך זקנה. כבר מאוד מאוחר, אמא צריכה להגיע כל רגע ועדיין לא פירקתי את החבילות.

תעזבי, אני אעזור לך. בין כה אין לי מה לעשות כל היום. ברוך השם אני בריאה ויש לי הרבה זמן וקצת משעמם לי לבד בבית. בעלי משה, זיכרונו לברכה, נפטר לפני חמש שנים והילדים גדולים ואני כל היום לבד, אבל בעזרת השם אני מסתדרת. איזה חולצה יפה יש לך כאן במזוודה, כדאי לך ללבוש אותה, חולצה כזאת מביאה מבטים של גברים, טפו, טפו, העיקר שתתחתני ותלדי הרבה ילדים. אני לא יודעת אם אני רוצה הרבה ילדים. אני רוצה להיות עצמאית

ולעשות קריירה כמו אמא שלי. היא היום שופטת בבית משפט השלום. אני בת יחידה. אמא לא התחתנה וכיוון שהיא עבדה כל הזמן היתה לי מטפלת כל השנים. במיוחד אני זוכרת, קצת במעומעם, את המטפלת הראשונה שמאוד אהבה אותי וגם אני אהבתי אותה. היא הפסיקה לעבוד, כך אמא אמרה, כי אמא היא פולנייה ולא יכולה היתה לסבול את זה שהיא לא שמרה אף פעם על סדר. לכן החלטתי שאני לא אתחתן כי אין לי זמן לטפל בילדים ואינני רוצה שהילדים יהיו בלי אמא.

הו, אני שומעת דפיקות בדלת. זאת בוודאי אמא ועוד לא הספקנו לסדר את הבית.

אז מה, גם אצלי בבית לא כל כך מסודר, את עכשיו עצמאית וזה הבית שלך. יאללה, תפתחי לה את הדלת, לא נעים שאמא מחכה בחוץ.

שלום אמא, אני שמחה שמצאת זמן לבוא. תכירי, זאת שושנה, השכנה החדשה. מה קורה פה? את מכירה אותה? מה זה החיבוק הזה? נועה'לה, זאת שושנה שגידלה אותך!

על קצה המצוק

וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל־מֹשֶׁה: לֵךְ־רַד־כִּי שַׁחַת עִמָּךְ, אֲשֶׁר הָעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם. סְרוּ מִהֶר, מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם־עֲשׂוֹ לָהֶם, עֵגֶל מִסְכָּה;
וַיִּשְׁתַּחֲוּ־לוֹ, וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ, וַיֹּאמְרוּ, אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָעֲלֹךְ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל־מֹשֶׁה: רְאִיתִי אֶת־הָעַם הַזֶּה, וְהִנֵּה
עִם־קִשָּׁה־עֶרְף הוּא. וְעַתָּה הִנֵּיחָה לִּי, וַיִּיחַר־אַפִּי בָהֶם וְאֶכְלֵם;
שמות פרק לב, פסוקים ז-י

זמן קצר לאחר שהגיעו לאזור, יצאו למסע ראשון בשטח. עם הזריחה נעצרו על קצה המצוק למנוחה. פתאום הרגיש תחושת התפעמות, תחושה שהנשמה מתמלאת השראה, תחושה שכאן ועכשיו נגלה לו האלוהים, נישא לקראתו על קרני השחר המסיגים מפניו לאטם את הלילה הקודר וחושפים את המכתש במלוא אימתו ויופיו הבראשיתי. הוא ידע כי כאן מצא את המקום אליו יחזור כל פעם שיחפש מנוחה לעצמו, וכאן יגלה כל פעם מחדש את האלוהים שִׁירָאֵה לו את דרכו בעת מצוקה.

מאז ביקר כאן בכל חופשה שקיבל. באפטרים יצאו החבר'ה למצפה רימון, ואילו הוא ביקש מהנהג לעצור בעיקול הדרך לעיירה ולאחר כמה דקות מצא את המקום ומצא את עצמו.

עמד על פי התהום ועם זאת על קרקע מוצקה. חשב לעצמו, זהו

מצבנו בכל רגע. המדבר מתעתע, הוד הקדומים והשלווה שמקרינ הנזק מסיחים את הדעת מהסכנות שבדרך. אם ימער, או יטה מחשבותיו מהדרך בה הלך, ייפול לתהום שמשם אין דרך חזרה. הערב, לפני היום הגדול, יום הדין, ביקש לצאת מהבסיס ל"התרענן" לשעה. איתמר, מפקדו הישיר, התלבט ארוכות לפני שאישר לו לצאת. כשעמד מולו והישיר מבטו, ראה בפניו השזופות של הגבר העומד מולו את הסבל שגרמו לו הוא וחבריו הצוערים. זה לא היה הוגן כלפיו, חשב לעצמו תוך כדי שהוא מחזיק עצמו בשתיקה, מפחד שכוחו לא יעמוד לו והלחלוחית בעיניו תיחשף.

תמיד ישב לו בגזע המוח המשפט הבסיסי שהזכיר לו מאין בא ולאן הוא רוצה להגיע. נכון יותר, לאן רצו להגיע הוא ומשפחתו והשכנים בשדה משה, מושב שכוח-אל בשפלת יהודה. הוריו הקדישו לו ולאחותו את כל זמנם. הוא היה מהתלמידים הטובים בתיכון האזורי. אף אחד לא האמין שבן המושב יישלח לקורס קצינים קרבי. הוא היה גאוות כולם והלחץ עליו להצליח היה כבד מנשוא. עתה עמד על קצה המצוק, כפסע מהתהום, וכפסע מהתהום יעמוד מחר עם תחילת משפטם.

האם זה קץ החלומות? התקוות? הגאוות? הכבוד?

מדוע לא חשב על כך לפני שבוע בחופשה באילת.

לראשונה לאחר חמישה חודשים, לאחר אימונים מפרכים, לאחר לחץ בלתי פוסק להוכיח את עצמם כל שעה וכל רגע, להיות דוגמה לאחרים, להמשיך במסורת הצבאית הידועה, להוכיח שהם זכאים ומתאימים להיות מפקדים ומנהיגים, להוות דוגמה לחייליהם, הם נכשלו. כולם!

מה דחף אותם להשתולל עד כדי כך? זה בסדר להתיר קצת את הרסן... אבל ונדליזם ללא מטרה רק כדי לשחרר קיטור? בוששה!!!

הוא לא האמין על עצמו שהוא מסוגל לנתן ולהרוס רכוש במלון, לנתן ולהרוס ערכים שגדל עליהם בבית, להיסחף אחרי מנשה היוזם... להזמין נערת ליווי לחדר שתשעשע אותם. הוא נסחף עם האחרים. ואחר כך הגיעה המשטרה.

למה? כגברים הם לקחו אחריות על עצמם ולא הלשינו על מנשה. בגלל ששתה? בגלל שנמאס לו להיות הילד הטוב? האם זה חשוב כעת? כן, זה חשוב. עכשיו זה הזמן לחשבון נפש. הוא פחד מיום המחרת. הוא קיווה שהוא חולם.

התיישב על קצה המצוק כשרגליו פשוטות קדימה מעל התהום. עכשיו לא צריך לעשות צעד נוסף קדימה, רק להזיז טיפ טיפה את הישבן והכול ייגמר. לא יהיה משפט ולא אעוף מהקורס... זו קצת קדימה... עד עכשיו זה בסדר, חשב, אבל מה יהיה אחר כך... ואמא ואבא, ורינה הקטנה, איך הם יקבלו זאת? טוב שאין נערה שתבכה אחרי, הרהר לעצמו, ואולי בכל זאת מישהי במסתורים אוהבת אותי? עוד תנועה קטנה אחת...

באותו רגע אחזה בו יד בחוזקה.

"אהרון, תיזהר", צעק איתמר, מפקדו.

"איתמר, מה אתה עושה כאן?"

"כאן זה המקום היחיד בעולם שנותן לי כוח להתמודד, כאן אני מרגיש שאני קרוב לאלוהים, לכאן באתי להבין איפה טעיתי בערכים שהענקתי לכם, כאן מצאתי אותך מנסה לעשות מעשה מטופש ומיותר. כיוון שאני מאמין בך, העונש שלך מחר יהיה ריתוק עד סיום הקורס. יצאת בזול. אנחנו יודעים הכול ומנשה יעוף מחר מהקורס."

איתמר התיישב ושם את ידו על כתפו של אהרון. וכך ישבו שניהם, בוהים בירח המלא שהאיר באורו המלא את האגם השחור שפתאום הפך בהיר יותר, מעבר לקצה המצוק.

